

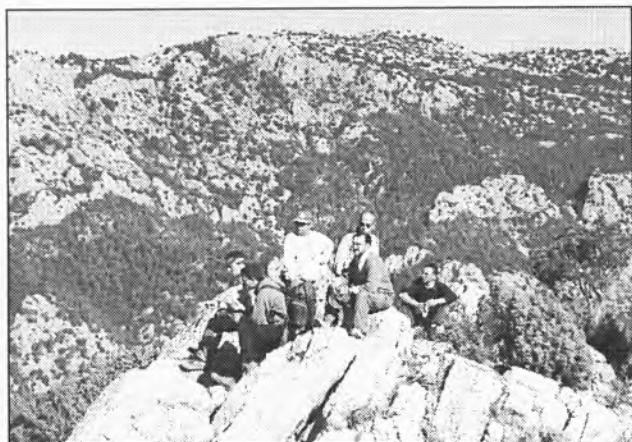
Març 1995 - Any XIV - Preu 250 Pts - Núm. 46

Llum d'Oli

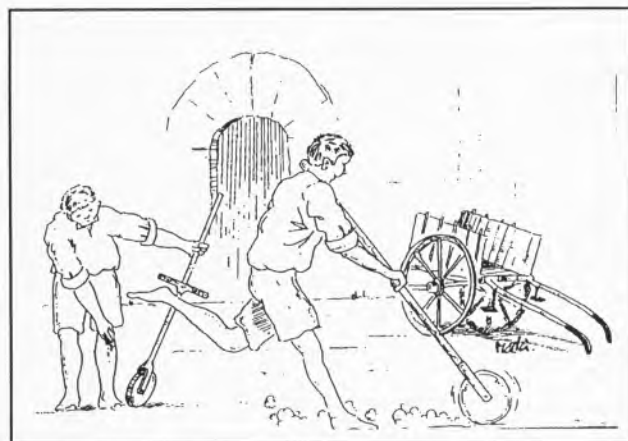
PORRERES

Activitats Agrupació Cultural.....4	Del camp.....16
-------------------------------------	-----------------

El nostre patrimoni6	Aprop de tothom.....17
----------------------------	------------------------

Informació Local9

Entrevista18
Història recent20
Opinió24
Economia.....32
El món del vi33
Esports.....34

Sabeu què?11
Informació.....15

Març 1995. Número 46
Dipòsit Legal PM 76/1979

L'edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67 1r.
07260 PORRERES

Coordinació:

Joana Mora i Cerdà

Consell de Redacció:

Gori Barceló i Llaneras
Bernat Bauçà i Garau
Jaume Cerdà i Tomàs
Vicenç Marí i Sastre
Ferran Ribas i del Blanco

Assessorament:

Maria Barceló i Crespi

Col·laboradors/-es

Arnau d'Alcassar.
I.A.
Gaspar Barceló Barceló
Joan Barceló i Bauçà
Gregori Barceló i Márquez
Lucas Echeverribarda
Bartomeu Ferrando
Andreu Genovart Orell
Xes Grau
Grup d'Esplai
F. y O.
Salustià Manresa
Mas B.
Pau Mora
Miquel Morlà
Miquel Mulet Coll
Joan Oliva
Rafel Picornell
Serveis Socials Municipals
Joan Sorell Andreu
A.V.
Sebastià Vidal

Portada

Bartomeu Blanch
Son Lluís Tardor 1993.

Imprimeix:

ETIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

**Els articles publicats
reflecteixen únicament l'opinió
dels seus autors.**

Si les coses no canviassin i el món no prosperàs, sens dubte en passar per plaça, trobaríem un caramull d'herba, molta de brutor i qualque arbre mal garbat; això no agradaria a ningú.

Però, com que, per sort o per desgràcia, les coses no són així i el món prospera, és per això, que en diferents èpoques i etapes, el lloc més emblemàtic del nostre poble ha anat canviant.

A principis de segle, es feren esbucar quatre cases per poder aconseguir una major amplitud; la gasolinera, durant 28 anys, va estar situada en aquest lloc. I la feren canviar a un lloc més adient.

En temps de la república, també es va fer un projecte per reformar-la, que llavors no es va dur a terme a causa de la guerra civil. Per canviar, fins i tot, un mal moment, es va decidir canviar el nom de la plaça major, pel de plaça d'Espanya, nom que no ha arrelat mai entre els porrerencs i que caldria substituir pel d'abans.

Dins tot aquest entremat, tots recordam quines són les places de la nostra illa o d'altres indrets que tenim amb una estimació i afecte, i si per un parell de segons reteniu pensaments del passat veureu com l'expressió de la vostre cara va canviant i alegrat-se, quan pensau en aquelles places plenes de verdor, amb nins fent unes bones corregudes i ocellets cantaires. Després també pot canviar, quasi diríem desfigurar quan pensam en aquells llocs, tan encimentats, i amb tanta falta de color.

És mal de fer endevinar un canvi al gust de tothom i millorar pel bé de tots, però sembla que a Porreres seguirem amb una plaça de cara desfigurada i no pareix massa logic un canvi que costa tants de doblers al porrerencs i que, al cap i a la fi, quedarà amb un brollador que costarà més de quatre milions de pessetes i del projecte inicial aprovat per unanimitat per l'Ajuntament, no en quedarà quasi res, ni arbres a l'avinguda, ni pasteres, només un brollador? ■

ASSEMBLEA ORDINÀRIA DE L'ENTITAT

El darrer dissabte de gener, així com manen els estatuts de l'entitat, varem celebrar l'assemblea anual ordinària de socis i sòcies.

Els punts tractats varen esser molt diversos: a la part econòmica, es varen aprovar l'estat de comptes del 1994, i el pressupost pel 1995, allà on es reparteixen les quantitats corresponents a cada una de les seccions.

També es donaren a conèixer les activitats realitzades durant l'any 1994, i les reformes que han sofert algunes d'elles, com per exemple la festa de Santa Catalina; l'esmentada gestió es va aprovar per unanimitat. Com a nota destacada dels punts tractats, hi ha la cessió dels fons de llibres a la Biblioteca Municipal, amb la finalitat que siguin més aprofitats per tots els porrerencs.

A l'apartat de seccions, es va aprovar la continuïtat del grup excursionista (GEP), els escacs, la pintura, el **Llum d'Oli**, i d'aquí a poc temps la continuació de **Porreres Ràdio**.

Cal assenyalar que enguany pel mes d'agost, s'acompleixen els tres anys de govern de la Junta Directiva. Així com manen els estatuts, s'han de

convocar eleccions a la nostra entitat i, d'acord amb el que varen expressar els socis i sòcies assistents a l'Assemblea, el millor moment seria la primera quinzena de juliol. Tot i això, més endavant anirem informant sobre aquest tema.

LLUM D'OLI

En un intent més de millorar el servei i la informació als nostres socis i sòcies, el Consell de Redacció de la revista va decidir que sortirà al carrer cada dos mesos, enlloc de cada tres com es feia fins ara. Rebreu la revista a ca vostra la primera setmana de cada mes senar, per tant, tots els qui vulgueu col·laborar en la revista podreu deixar els articles a qualsevol membre del Consell de Redacció o a la bústia de l'entitat abans de dia 20 de cada mes parell.

SERVEI DE TELEFON I FAX

L'**Agrupació Cultural**, gràcies a les ajudes arribades mitjançant Premsa Forana, ha adquirit un telèfon amb contestador automàtic i fax. A partir d'ara, totes les persones que es vulguin posar en contacte amb la nostra entitat o inscriure's a alguna de les nostres activitats ho podrà fer amb aquests mitjans al número **647186**.

PORRERES RÀDIO

Una vegada haver solucionat tots els permisos oficials, **Porreres** està en condicions per poder tenir una emissora de Ràdio així com cal. L'emissora serà municipal, i la nostra entitat té una concessió de l'Ajuntament per gestionar l'emissora que com abans seguirà amb el nom de **Porreres Ràdio**, esperam que en poques setmanes podrem resoldre els problemes tècnics i podrem començar a emetre.

Totes les persones o entitats que estiguin interessades a participar en aquest projecte es poden posar en contacte amb qualsevol membre de la Junta Directiva.

DIA 23 D'ABRIL FESTA DEL LLIBRE

Ara, ja fa un parell d'anys que l'**Agrupació Cultural**, organitza, el dia de la Festa de Monti-Sion, el dia del llibre; enguany, coincideix amb la festa del llibre, esperam que us interesseu per les noves publicacions que enguany durem a Monti-Sion; a més, com cada any, les persones interessades a comprar algun **Llum d'Oli** dels passats ho podrà fer.

També, coincidint amb la festa del llibre, el mateix dia horabaixa realitzarem una de les lliçons del tercer cicle, serà a carrec del cap del

Departament de Filologia Catalana de la UIB, el montuier Joan Miralles.

III CICLE DE LLIÇONS

Com podeu veure publicat en aquest mateix **Llum d'Oli**, aquest primer semestre del 1995, realitzarem el III Cicle de Lliçons, esperam haver endevinat en la triadella dels conferencians i us esperam per la nostra entitat.

ESCACS

El passat dissabte 4 de febrer varen començar els campionats de Mallorca per equips, amb la participació de dos equips de l'**Agrupació Cultural**. Un a la Primera categoria i l'altre a la Segona categoria.

Aquets campionats tendran una durada de 14 rondes, a una sola volta. En cada ronda participen nou jugadors de l'equip de l'**Agrupació Cultural**, que enguany compte amb un

total de dotze jugadors; i que son els següents per ordre de llista de força: Gabriel Gornals, Salvador Estelrich, Aurelio Mauro, Ramón Alenyar, Jaume Cerdà, Jordi Oliver, Jeroni Palerm, Gregori Barceló, Pau Sorell, Miquel Rossello, Angel Oneto, Jaume Sorell.

G.E.P.

El passat dia 5 de febrer va tenir lloc l'excursió que, normalment, cada mes duim a terme l'**Agrupació Cultural** de Porreres i l'Obra Cultural d'Algaida. En aquesta ocasió es va anar al Penyal d'Onor (Bunyola).

El pròxim dia 12 de març: excursió al Puig de ses Vinyes (a la vora del Puig Major). ■

III CICLE DE LLIÇONS

Març :

Dissabte 11: Maria Barceló i Crespí. "La vida quotidiana a la Mallorca Baixmedieval"

Divendres 24: Sopar de Quaresma. Antoni Pinya. "La cuina dels bolets".

Abril :

Dissabte 1: Mendiola." El cinema a Mallorca"

Diumenge 23: Joan Miralles. "Literatura catalana".

Maig:

Dissabte 6: Andreu Fiol i Monserrat. "Violets a Mallorca".

Diumenge 21: Joan Sorell. " Recorregut Botànic".

Juny:

Dissabte 3: Rafel Ferrà. "Història local".

Divendres 9: Salvador Sanchez. " Introducció a l'Astronomia".

Visita a l'Observatori de Costitx.

4 :

Sopar de Cloenda.

Carles Manera. "Arqueologia Industrial".

EL POU DE SA CARRERA

Rafel Picornell

Avui, us parlarem del pou públic de sa Carrera. Aquesta era una de les obres dins el nostre patrimoni de pous que tal volta es trobava més malmesa.

El tenim a la vora del camí de Sant Joan a l'altura de Son Font.

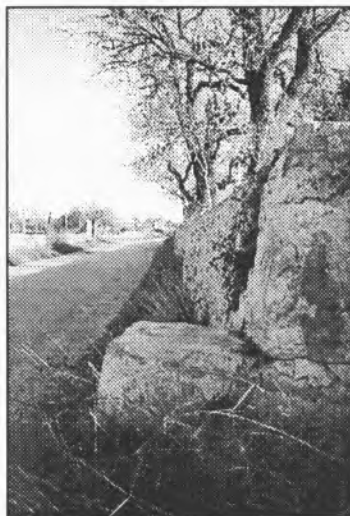
Si hi volem anar, prendrem pel costat de l'església, pel carrer que s'hauria d'anomenar des Pont. (Avui Santiago Ramón y Cajal).

Després de deixar la vila, veurem el molí d'en Racó, seguirem per la carretera que fa tot un seguit de corbes i ja a l'indret del camí de l'hort de ses Ànimes, torç quasi amb escaire cap a la dreta amb una tirada prou recta cap a Son Oms.

Ja aquí, cal observar mirant cap a llevant un grup de fassers molt alts i hermosos. El de més lluny (dins l'hort de Can Feliu) tal volta sia el més alt i vell del nostre terme.

Segueix una costa que al final es desvia un poc a l'esquerra, llavors la carretera s'eixampla en canviar de parets i produeix un escaló lateral on apareix un bloc de pedra viva que surt molt a les clares de baix de la cantonada de la paret que continua per amunt. És un peça que miraculosament s'ha salvada de les diferents reformes realitzades al camí al llarg del temps, tot i trobant-se, com deim, tan exageradament enmig.

És una PEDRA DE PEIX (1)

Perdonau lector que sortiguem del tema promès, però, ara ve bé i en parlarem un poc, tal com deia el nostre paisà Salvador "Margalida": -a sa cera l'han d'aplegar quan cau-.

N'han aparegudes dins el nostre terme unes quantes, on segons conten, els pescadors feien venda o intercanvi de la seva mercaderia.

A ma mare, li he sentit contar i conta que, quan ella era una nina, va veure, en moltíssimes ocasions, com mariners amb el cove damunt el cap i el corn penjat a la cinta, cametes me valguen, cap a vendre el peix; anaven descalços amb una marxa ben alegre; segons em diu, aquest caminar tenia nom propi: l'anomenaven TROT DE MARINER.

Era un caminar molt viu, sense arribar a la velocitat

d'una carrera.

Abans (joves lectors) que la vostra estranyesa es torni desconfiança pel que us cont, us afegiré, per si dubtau, que perquè el peix pogués aguantar el transport des de la costa fins els nostres indrets hi ha dues raons ben clares:

La primera és que el peix que traginaven consistia en BASTINA (2) (peix de tall) que sí permetia aquest transport. I la segona raó és que per a ells la necessitat feia lleugeres les caminades, tot i adreçar d'un terme a l'altre per dins garrigues i sementers. Interessat en aquest tema, un bon dia en vaig parlar amb el patró Biel Paniza de s'Estanyol, el qual va rebatre totalment les meves suposicions i afegí que a son pare i a altres mariners els havia sentit contar com a fet excepcional que en una ocasió pescaren un ESCLAT molt gros i en Biel Fuaní, un mariner d'aleshores, el traginà de la següent manera:

Va llevar la butza a l'animal, i amb un sac damunt el cap, a manera de cucua, s'enteferrà el peix espidat i ell va aficar el cap on abans hi havia les entranyes del peix, de tal sort que la cua li rossegava pel terra i de TROT DE MARINER el se'n dugué a vendre de s'Estanyol a Lluçmajor.

Va ser molt comentada la feta, no per la valentia que representava salvar la distància, cosa per altra part freqüent en aquells temps, sinó per haver corregut amb un peix tan gros.

Ara no ens estendrem més i un altre dia serà bon moment per comentar les nostres PEDRES DE PEIX.

Direm que, en acabar la recta del camí ja veureu el Pou de sa Carrera, a l'esquerra forma una petita placeta d'on surt un altre camí que entronca, no massa lluny, amb el troços de Son Baco.

És un pou de coll revengut i la corriola és suportada per un través d'ametler sobre dos pilars.

No coneixem dades de la seva

construcció però el tamany de les pedres a les parets inferiors i la forma com foren compostes, fan destacar que es pugui tractar d'una construcció de l'època musulmana. (3)

La forma inferior del pou és rectangular/allargada com sol correspondre a les antigues sínies. El coll és ara de paret verda (sols les darres reformes) fa un reculat a la paret a l'indret d'on s'arrambava la persona per arribar millor a la corda i al poal. Els suports del través de fusta són 4 peces de marès relativament noves.

La pica exterior és de maessos referits de ciment i al costat de ponent, és possible llegir unes xifres 22-8-6? d'aquí

podria venir la dada del darrer refet.

L'estat en què es trobava el pou era molt precari, possiblement sia que el subsòl d'aquesta zona sigui poc estable, ja que a les parets exteriors havien aparegut uns clivells molt grossos d'on s'havien després moltes pedres. A l'hora de refer-lo, hi enviarem el nostre tècnic en patrimoni, Biel Pons, el qual va ordenar que el descobríssim per cloure'l de nou amb mescla. A les parets que envolten la placeta, hi ha esboldrechs ben grans. Refer la paret serà una tasca del nostre marger, Pep Bergues, que dirigeix el curs que més de vint porrerencs realitzen a la zona de l'aparcament del cementiri. De seguida que els alumnes presentin prou coneixements podran adobar, si volen, aquests enterrossalls i, així, gaudirem d'un altre pou públic refet. S'han clavades unes travesses d'ullastre per guardar la boca del pou i unes rajoles que diuen:

POU DE SA CARRERA
PATRIMONI CULTURAL
AJUNTAMENT DE PORRERES

FITXA DEL POU

FORMA DEL COLL: rectangular, lleugerament ovalada.

MESURES DE LA BOCA DEL COLL:

ALÇADA DEL COLL: 1'00/0'80 cm.

FONDÀRIA DEL COLL: 7'00 metres sense escurar.

NIVELL DE L'AIGUA: 7'00 metres, a l'estiu desapareix.

(1) Me'n donà notícia en Pere de Son Moo.

(2) Bastina:peix del gènere de la mussola, el clavell i d'altres..

(3) Se li ha de reconèixer, però, a aquest pou (avui quasi sec), altre temps de gaubança.

Recordam haver vist quel'aigua corria abundantment tot l'hivern i par de la primavera pel costat de la recta esmentada.■

FIXAR-VOS EN . . .

El portal principal d'aquesta casa situada al carrer Sala N° 6.

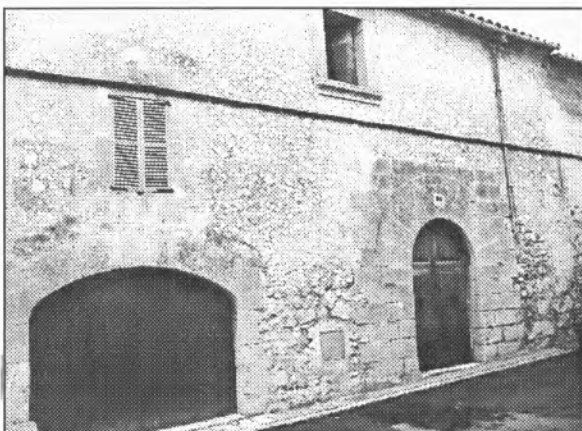
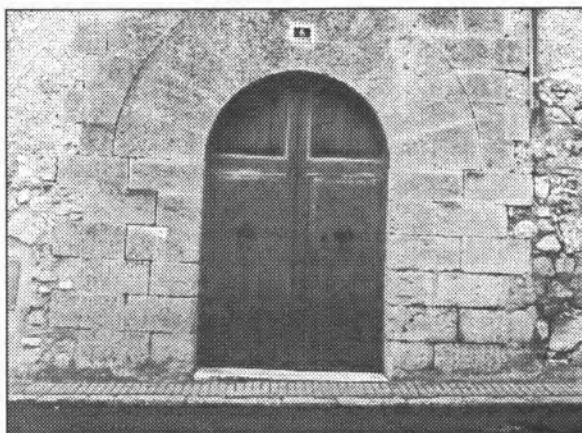
- Característiques: El sistema de construcció és el tradicional amb materials com la pedra, marès, tàpia i fusta.

- Informació Històrica i cronològica: Es tracta d'una vivenda deshabitada de propietat privada construïda en el segle XVIII. Es conserva en el seu estat original.

- Descripció: És una casa de dues plantes d'aparell irregular rústic. A la planta baixa, a la dreta, portal de mig punt amb dovelles i enmarcat rectangular. A l'esquerra, portal d'arc carpanell que dona accés a l'antic estable. Sobre aquest, una finestra quadrangular.

A la segona planta, una finestra quadrangular emmarcada amb peces de marès i cornisa inferior de moldures de marès a l'ampit.

- Estructures: Les parets estan fets de tàpia i pedra, amb forjats de bigues de fusta. La coberta composta per dos aiguavessos i tapada amb teula àrab.

SA NOSTRA VIDA *Pless*

**LES SEVES
DESPESES
COBERTES
ENCARA QUE
ESTIGUEU A LA
DE BAIXA**

pm
la prevenció multirrisca de segurs, s.a.

Signatura del client: _____
Data: _____
Lloc: _____

SERBROK CORREDURIA DE SEGUROS, S.A.
GRUPO "SA NOSTRA"

**LA CASA AL
SEU GUST**

**LA HIPOTECA
A LA SEVA MIDA**

Demani i Compari

**BANCO DE
CREDITO BALEAR**
GRUPO BANCO POPULAR

Es Crèdit

CURS DE PAREDA-DORS A PORRERES

Dia 4 de febrer s'inicià a Porreres un curs d'aixecadors de paret seca, organitzat pel Centre d'Educació d'Adults de la Mancomunitat del Plà. L'iniciaren 27 alumnes, dels quals 20 són porrerencs i 7 del terme d'Algaida. Josep Bergues és el mestre que imparteix dit curs. La durada és de 60 hores entre classes teòriques i pràctiques. El curs finalitzarà dia 8 d'abril. Les classes pràctiques es realitzen al solar municipal de devora el cementiri de Porreres i que actualment s'utilitza com a aparcament.■

Dia 7 de gener de 1995 va tenir lloc l'acte de presentació del llibre **L'ENGINY DE L'OCI**, obra de **DAMIÀ DURAN** amb dibuixos de **MIQUEL MORLÀ**.

Aquest llibre correspon al nº 2 de la sèrie **PÀSSERA**, que edita l'Ajuntament de Porreres. L'acte va estar presidit pel director general de Cultura Sr. Francesc Romero. Hi actuaren els dos grups folklòrics locals.■

El passat dia 2 de Febrer el grup **AMICS DEL CANT GREGORIÀ-MALLORCA**, que dirigeix el director de la Coral de Porreres, Sebastià Melià, va acudir a la Seu -la Catedral- per enregistrar uns breus moments de música gregoriana per a la cadena de televisió per satèl·lit alemanya ZDF, que aquest mes està preparant un programa sobre el món musical a les Illes. El programa s'emetrà dia 12 de Març, diumenge, a les 12 del migdia.■

EL "SABATER ÀNGEL" VA PODER GAUDIR DE LA FESTA DELS SEUS CENT ANYS

Joan Sorell Adrover

No fa gaire setmanes que es va celebrar, un diumenge dematí, la festa del centenari de Bernat Ferrà, "Es sabater Àngel", amb les actuacions de la banda de música, grups de ball de bot, la presència d'autoritats i un refresc al pati del col·legi de Sant Felip Neri que va ser escollit per aquest esdeveniment degut a la proximitat amb la casa de l'homenatjat, el qual no va poder ser del tot present a la festa perquè es trobava, des de feia ja molt de temps, emmalaltit i gairebé tot el dia dins el llit.

Després de la guerra va haver de tancar el taller perquè escassejava el material i passà a fer feina a una pròspera indústria local, "Sa Sabateria", situada a l'edifici que encara es conserva del carrer de Passaraix i propietat, aleshores, d'un senyor de Lluçmajor.

Encara li quedava temps per presidir la societat "El Porvenir" i per educar els seus fills. Alguns dels successors del sabater es feren guàrdies civils, un ofici que a ell l'hi hagués agradat tenir.

D'aquesta manera va anar tornant vell, i mirau per on va arribar als cent anys. El mes d'octubre de 1993 declarava en una entrevista a **LLUM D'OLI** que "m'agradaria veure la mort perquè és una cosa que no l'ha vista mai ningú i com que jo som, un "àngel" per ventura passaria per malla". Uns altres àngels el vengueren a cercar just una setmana després de l'homenatge. Fou així, tranquil·lament, com Bernat Ferrà, de cent anys i escaig, ens deixava en un diumenge d'hivern.■

MARIA BARCELÓ i CRESPI, habitual col·laboradora de la nostra revista, acaba de publicar un nou llibre. **Elements materials de la vida quotidiana a la Mallorca Baixmedieval (Part Forana)**. Per fer-nos una idea del seu contingut reproduïm l'escrit de la contraportada i que diu així:

"El present llibre pretén fer una volta per les cases dels mallorquins de les darreries de l'Edat Mitjana per tal de conèixer aspectes de la vida quotidiana. A partir de l'anàlisi de les dades aportades pels inventaris hom pot apreciar com eren les cases i els objectes que s'hi guardaven. Els inventaris són una relació, més o menys exhaustiva, dels béns immobles i mobles que comprèn des dels edificis fins als estils casolans, a les propietats rústiques, als esclaus o als censos que rebia el titular de l'heretat passant pels objectes més curiosos i de vegades més insignificants. Però més enllà de la relació de noms s'hi entreveu la manera com la gent menjava, vestia o treballava. al cap i a la fi la manera de viure. En aquest cas, es tracta de la vida quotidiana a la Part Forana de Mallorca".■

Acaba de sortir al mercat la **Guia del Pla de Mallorca**, en una edició compartida pel Consell Insular de Mallorca i la Mancomunitat del Pla de Mallorca, sota la direcció d'Antoni Colomar i la coordinació de Pere Fullana.

Com palesa el títol, aquesta guia és un apropament a la realitat de la comarca on roman el nostre poble. I es pot afirmar que aquest apropament és encertat: uns textos correctes que donen un nivell suficient d'informació i una excel·lent par gràfica (plànols, fotografies, dibuixos). La vintena de pàgines dedicades a Porreres -amb la col·laboració de l'historiador Bartomeu Servera- ofereixen una descripció del municipi, un petit resum històric, una descripció d'un bon grapat d'indrets i dades sobre els nostres artesans; sobre fires, festes i mercats; entitats socio-culturals i els serveis públics; per acabar, es recomanen dos itineraris: es Pou Celat i es Pagos i el camí vell de Porreres a Montuiri.

Es pot dir que la guia compleix la seva funció: és útil per als mateixos porrerencs, que poden conèixer un poc millor casa seva i els pobles del voltant; i útil per a tots aquells que ens visiten cercant un enriquiment cultural. Una iniciativa tan vàlida com aquesta es podria millorar amb la seva traducció a altres idiomes, ampliant així el seu aprofitament turístic.■

NOU LOCAL DEL GRUP D'ESPLAI

Els monitors

Ara, ja fa quasi catorze anys, que un grapat de joves vàrem començar una nova aventura a Porreres: li posàrem per nom Grup d'Esplai; moltes han estat les persones (monitors, joves i nins) que han participat en aquesta història, i moltes i variades les activitats que s'hi han dut a terme.

Però, sens dubte, les millors èpoques de l'entitat han coincidit quan el Grup d'Esplai ha tengut un local social: primer, va esser a l'oratori de Sant Felip; després, al carrer de l'Almoina; i, ara, a partir del passat dia 28 de gener, al Quarter Nou (carrer Pare Molina). Per celebrar aquest esdeveniment, l'equip de monitors va preparar una divertida festa d'inauguració, ja que tenir un lloc on poder desenvolupar les diferents activitats era un desig que teníem feia molt de temps. Ara, gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament -i sobretot del tinent-batle de Cultura- que, a la fi, va tenir present la nostra sol·licitud podem fer activitats cada setmana.

Ara, tots els dissabtes horabaixa de 15'30 a 17'30 h. feim activitats per a tots els nins i nines de Porreres, amb això la nostra entitat, a més de realitzar col·laboracions i actuacions extraordinàries, també podrà dur a terme un programa complet cada setmana, allà on es podran desenvolupar diferents temes i programar les activitats amb diferents objectius.

Esperam que aquesta gran il·lució que tenim tots els monitors i monitores es vegi compensada amb una bona participació dels nins i les nines que vulguin aprofitar el temps lliure d'una forma activa i dinàmica.■

Dissabte dia 18 de febrer es va celebrar a l'Auditori Municipal una vetlada musical a benefici de la **Taula per Ruanda.Música Nostra**, que va presentar dos nous guitarristes, i l'espectacle de **Rapsòdia Espanyola**, recentment premiats al festival folklòric de Sicília, van col·laborar excel·lentment amb les seves músiques i dances a tan bona causa.

La recaptació de la vetlada, més els doblers obtinguts amb diferents rifes i la col·laboració del organitzadors de la darrera **Quèrga** (la quinta del 91), va sumar unes 200.000 pessetes.■

El passat 4 de febrer l'Escola de Música de Porreres organitza un concert de piano a carrec dels seus alumnes, tutelats pel seu professor **Joan Roig**.

Intervengueren els següents alumnes:

Maria A. Bauça
Arantxa Sánchez
Maria Sánchez
Marta Noris
Antoni Blàzquez
Francisca Sorell
Maria S. Mas
Aina Fuster
Joan Pomar
Eva Amorós

El concert finalitza amb una actuació del professor **Joan Roig**.■

Dia 25 de febrer es va celebrar la **XIII Rua Porrerenca**, a la qual es varen inscriure les següents carrosses: Sa Caera (1), Ses Bufetes van de Rua (2), Ford Aires de Monti-Sion (3), Els Capells, Sa Font Santa i Nit de Por.

Les comparses inscrites foren: Ses Bufetes van de Rua (1), Un Capell damunt s'altre (2), Sa Caera (3), Les Joguines de l'Oest, Nit de Por, Amam de Guateque i Carasses. ■

<p>26 febrer A les 20'30 h.</p> <p>GALL DE FOC presenta l'obra "SES AGULLES DES SASTRE" <i>de Biel Frau, obra còmica dirigida per Joan Ripoll</i></p>	<p>AUDITORI MUNICIPAL PORRERES 1995</p> <p><i>Amb les representacions de les obres:</i></p>	<p>11 març - 21 h. 12 març - 20'30 h.</p> <p>FLOR I FAUNA ESTRENA l'obra "L'OCAS d'una MESTRESA de CASA" <i>de Martí Garrido, Tragi-comèdia dirigida per Martí Garrido</i></p>
<p>22 abril A les 21'30 h.</p> <p>PICADÍS ESTRENA l'obra "UN XALET A S'ESTACA" <i>de Juan José Millán, vodevil dirigit per Domènec Tomás</i></p>	<p>29 abril A les 21'30 h.</p> <p>AGARA - Teatre presenta l'obra "ES PAPÀ D'EN ROMEO i JULIETA" <i>de Pere Quart, vodevil dirigit per Pep Borràs</i></p>	<p>6 maig A les 21'30 h.</p> <p>FOGANYA-Teatre presenta l'obra "DON VENTURA VERANEA" <i>peça còmica dirigida per Antoni Rosselló</i></p>

Programes de mà apart

Organitza i Patrocina: **Ajuntament de Porreres** - **Comissió de Cultura**

SABEU QUÉ...?

...Després de les pluges de la passada tardor, el jaciment arqueològic del Pou Celat ha quedat completament tapat per l'herba?

...El Parlament Europeu estudia donar ajudes per l'albercoc sec de Mallorca?

...Enguany és l'any internacional de la Tolerància?

...Tot el pati de Sant Felip Neri de Porreres s'ha convertit en un hort?

... I que també hi ha reunions per decidir el futur de Sant Felip?

...Diuen que el presupost de les festes d'aquest any és d'uns vuit milions de pessetes. Quina bauxa?

...El nostre Batle fou un esportista d'èlit? Qui any participa en el TOUR?:

...La Creu d'en Gener ha estat desmuntada per restaurar-la? ■

Sabateria - Esparteria

Maria Melià

Carrer l'Almoina, 35 - Tel. 647421

PORRERES (Mallorca)

**El que necessitis
per practicar
el teu esport**

ESPORT ESPLAI

Sala 7 Porreres

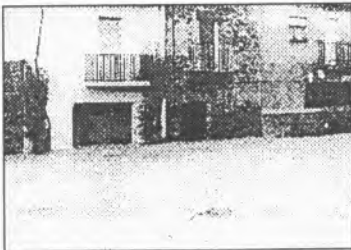
Tel 16 83 13

PORRERES AMB PORRERA. : DESPRES DE LES INUNDACIONS LA PRIMERA CALÇOTADA POPULAR QUE ES FA A MALLORCA SERVEIX PER RECAPTAR DINERS A BENEFICI DEL POBLE DE PORRERA.

Joan Barceló.

"Esteim convençuts que Porrera recuperarà la normalitat. El que volem, però, és recuperar la moral de la gent i el que heu fet a Porreres ajudarà molt". Són paraules del batle de Porrera, Salustià Alvarez, quan el portàvem des de l'aeroport per assistir a la gran calçotada que Porreres va organitzar a benefici de la reconstrucció del seu municipi. Unes 500 persones acudiren a la convocatòria per ajudar a Porrera. Els diners recaptats amb els guanyys de la festa superarem les quatre-centes mil pessetes.

El cel es desfermà al Priorat durant la matinada del dia 10 d'octubre de l'any passat. L'orografia és molt complicada. L'aigua començà a baixar sobtadament per les rieres i pel Cortiella, el rierol que normalment passa sec per Porrera. Durant un dia quasibé va caure mitja tona d'aigua per metre quadrat!. La destrossa seria avaluada entorn als mil milions de pessetes. La terra va desaparèixer dels turons. Els conreus de vinya i avellana anaren a parar a l'Ebre i els danys a la xerxa de clavagueram, viària i elèctrica foren quantiosos.

Lluís Llach, el cantautor català que té a Porrera una casa que va heretar, i on passa largues temporades des de fa anys, va contemplar al matí la

gran destrossa material que va ocasionar l'aiguat. Llach, que va viure de prop els efectes de les pluges (el seu propi magatzem va patir la devastació), es va posar a disposició del poble per fer un concert amb la finalitat de recaptar fons econòmics per ajudar a la reconstrucció de la vila.

Aquí, a Porreres, els fets no passaren despercebuts. Pocs dies després ens anàvem assabentant que els desperfectes pujaven molt més del que es preveia i que l'ajut de l'Administració encara no l'havien vist per enlloc. "Ens ho veiem una mica negre a hores d'ara" comentava Josep Ramon Grau, el regidor que més ha participat en els intercanvis amb Porreres, tot just recuperada la comunicació telefònica. Es tractava de fer alguna cosa.

Amb En Rafel Picornell i En Vicenç Mari -regidors de l'Ajuntament- i la colla d'amics que havíem estat a Porrera en alguna de les dues ocasions, començarem a posar fil a l'agulla. A la crida hi respongueren

l'Aggrupació

Cultural, els grups Aires de Monti-Sion i S'Estol Porrerenc, el propi Ajuntament, el Grup Foganya i la Coral de Porreres. La Filharmònica Porrerenca també s'hi sumà. Gairebé ningú sabia el que era una calçotada però a tots els hi semblà bé. Tot i que pareixia que la convocatòria havia estat rebuda amb una certa fredor, al final es va poder comprovar l'èxit de la torrada de calçots. La solidaritat encara és un concepte que es pot palpar.

Foto Vicenç Mari

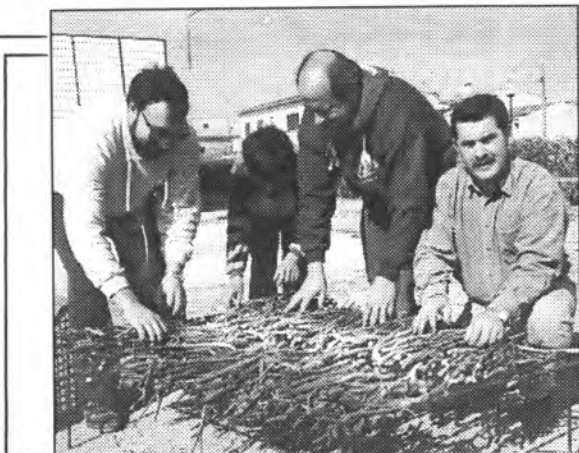
A Porrera han estat més d'un centenar de veïns els que han presentat una relació de danys per aconseguir els ajuts de l'Administració. Arreglar l'enllumenat afectat per la rierada ha costat 3 milions de pessetes. Els desperfectes del clavagueram

pugen a 12 milions, el pressupost d'un any de l'Ajuntament de Porrera. El consistori porrerenc tarragoní preveu que el total de les obres que s'han de fer al poble arribi als 70 milions de pessetes. A tot això s'hi han d'afegir les destrosses ocasionades als camins rurals, els cotxes que se'n va dur el riu, les cases destruïdes, etc...

La calçotada és la darrera activitat que els dos pobles han fet conjuntament després que a l'octubre del 1984 l'**Agrupació Cultural** va obrir els intercanvis. Un grup de la tercera edat i un altre grup d'amics (que va poder provar ara fa un any la calçotada) han visitat des de llavors Porrera, a més d'altres porrerencs que han volgut conèixer la població germana de l'altre banda de la mar. Un fet destacat es va produir a l'agost del 1993 quan els gegants i grallers de Porrera, acompanyats pel consistori, van participar a les festes de Sant Roc de Porreres. ■

La primera calçotada popular de Mallorca fou un èxit. (foto J. Sorell)

Els porrerencs varen demostrar que són uns experts en la preparació dels calçots. (fotog. Xim Barceló)

PORRERES S'INCORPORA A LA GEOGRAFIA DESL CALÇOTS

Joan Barceló

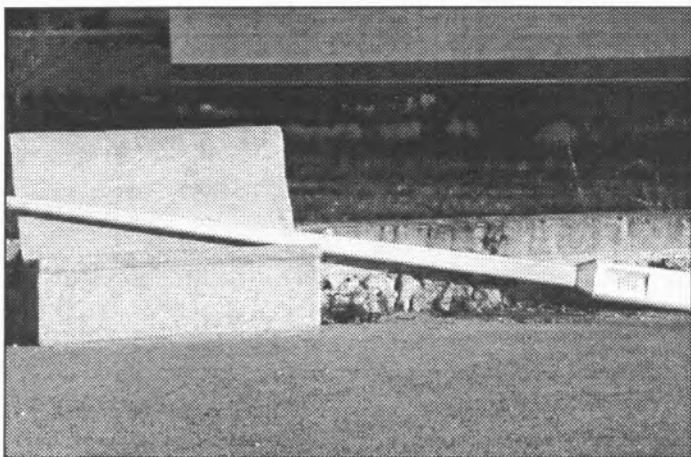
Els calçots són típics de les comarques de Tarragona. La ciutat de Valls és la capital i l'epicentre de les calçotades per mèrits propis. A la darrera, que va tenir lloc el diumenge abans de la Candelera, hi assistiren més de 30.000 persones.

Els calçots són els grells de ceba blanca cultivats i calçats amb molta terra i que se torren amb una mica de foc. Company imprescindible d'aquest menjar és la salsa romesco. És un cerimonial divertit: els calçots s'han de pelar i untar amb la salsa. A continuació s'han de deixar caure a dins la boca, sense massa finesa.

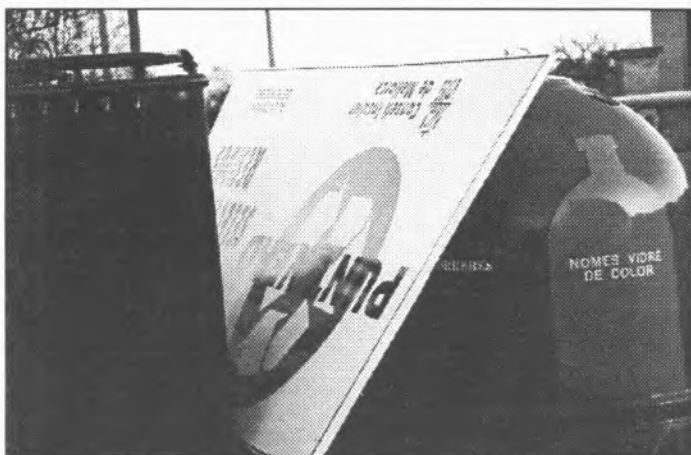
Fou a partir de l'any 1982 quan el Congrés de Cultura Catalana va recuperar i popularitzar aquesta trobada gastronòmica que feia més de 100 anys que els pagesos realitzaven de forma casolana.

A l'Alt Camp les calçotades han pres tal força que venen acompanyades de concursos de cultivadors de calçots en els que es donen premis a les cebes més hermoses i regulars i a la mata que té més grells. També es fan concursos de salsa i desfilades de gegants, cavalls i carros de calçotaires. Hi ha també concurs de menjar calçots: el guanyador en va manducar 200!.

La de Porreres és la primera calçotada popular que es realitza a les Balears i per això es pot dir que la nostra vila ha entrat merescudament a la geografia dels calçots. ■

Es veu que els bacns són còmodes.

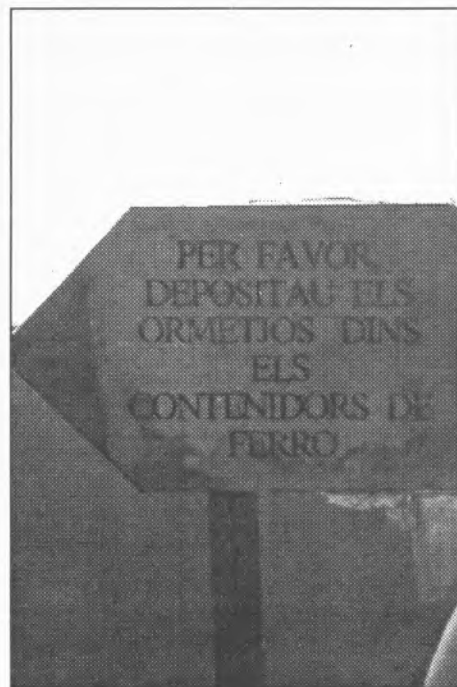
Un cartell amb sort. S'acosten les eleccions i les inauguracions.

Punt Verd??? És responsabilitat de TOTS

La verticalitat és difícil.

El cartell és prou clar. Feiem-li cas!

EXPOSICIÓ DE L'OBRA DE JOAN FUSTER

Més d'un centenar d'obres del pintor mallorquí Joan Fuster (Palma, 1870-1943) foren exposades a Sa Llonja des de el dia 25 de gener al 5 de març, aquesta exposició va ser organitzada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

L'exposició **Joan Fuster (1870-1943)** va oferir, als mallorquins, l'oportunitat de conèixer l'obra d'un dels pintors illencs més actius i fecunds de principi de segle. Joan Fuster fou un treballador infatigable qui, a través de les múltiples exposicions realitzades (a Mallorca, Menorca, Barcelona, Bilbao i Madrid) i, també, en diverses capitals europees, dedica la seva vida a difondre les imatges de la nostra terra arreu del món.

Aquesta exposició és l'antologia més completa que mai s'ha realitzat sobre el pintor Joan Fuster. La mostra estava integrada per 119 obres de l'artista i per un retrat que Henri Bugnot, pintor i amic personal, li va fer l'any 1908. Les peces provenen de col·leccions particulars, inclosa la de la família Fuster i de diferents institucions: l'Ajuntament de Palma, el Consell Insular de Mallorca, la Cambra de Comerç, la Fundació Barceló, el Museu Municipal de Valldemossa, el Museu de Mallorca i el Banc d'Espanya.

La majoria de les peces que s'exposaren són olis damunt tela, amb alguna variació d'olis damunt taula o cartró i cinc obres realitzades amb pastel. *L'estany de Son Moragues* (1904), *Cala Llum* (1906) o *Nocturn amb figures* (1900) foren algunes de les obres presents en aquesta exposició i que ens demostren que Joan Fuster fou un gran paisatgista, però també els retrats del General Weyler (1898), de Don Josep Socias Gradolí (1935) o el de l'Amo de Son Moragues (1911), aquest darrer fet per encàrrec de l'Arxiduc Lluís Salvador, ens deixen veure que Joan Fuster fou un gran retratista.

El muntatge, dirigit per Joan Oliver i Fuster, consistia en un recorregut que englobava tot l'edifici de Sa Llonja. Les peces estaven col·locades en un ordre cronològic, de les més antigues a les més modernes. Amb aquest recorregut l'espectador podia observar l'evolució de la pintura de Joan Fuster, caracteritzada pel realisme personalitzat de les primeres obres fins a la influència del postimpressionisme i postmodernisme de les darreres creacions. ■

"Jo, de fidel,
sols ho haig de ser
a la vida."

Erosfera
GUILLEM D'EFAK

A. V.

Guillem Fullana Hada d'Efak, poeta, músic, prosista, intèrpret,..., però, sobretot, un home sensible, fidel i enamorat de la vida.

Tot i néixer a la Guinea Equatorial, Guillem d'Efak -nom amb què se'l coneixia- se sentia manacorí. Va ser el qui va inaugurar la mítica Cova del Drac i un dels pioners de la Nova Cançó.

Els qui el conequeren personalment, ens l'expliquen com un personatge generós i afable, ple d'iniciatives i projectes. Unes setmanes abans de morir, encara fou capaç d'escriure una lletra per a una cançó a Biel Majoral, un poema -Vou-verí-vou per no dormir- que ens constata la vitalitat i la il·lusió que va conservar fins a la mort.

Però, Guillem d'Efak continuarà amb nosaltres: ens ha deixat la seva música i la seva poesia. ■

BAR-RESTAURANT ES CENTRO

NOCES COMUNIONS BATEIJOS
MENUS DIARIS
ELS DISSABTES BALL DE SALÓ

Av Bisbe Campins, Porreres

Tel 16 83 05

SERIA NECESSARI MILLORAR LES CONDICIONS DE VIDA DELS ARBRES DE MALLORCA?

Lucas Echeverriborda

Són molts els factors que incideixen en la salut de l'arbre.

Ens trobam amb causes de tipus climatològic com són l'acció del vent, llamps, sequeres, inundacions, etc., que poden produir danys importants que, de no esser reparats, redueixen la mitjana de vida de l'arbre.

Existeixen també **causes biològiques**, és a dir, produïdes per altres organismes vius, tals com bacteries, fongs i insectes. En línees generals, podem dir que **sempre és més atacat per aquests elements un arbre debilitat i mal nodrit que un de fort**. Una vegada que un d'aquests agents du a terme la seva acció primària, se li sumen els altres. L'arbre es debilita cada vegada més, no essent suficients els seus mecanismes naturals de defensa per a contrarrestar els diferents atacs i, després de suportar un període de putrefacció més o menys llarg, acaba abans d'hora a la foganya, **potser cent, dos-cents o cinc-cents abans** del que li correspondria.

Després **existeixen una sèrie de danys que tenen com a responsable directe a l'home**. El pastoreig d'animals, que algunes vegades produeix esqueixos de branques, o danys sobre l'escorxa del tronc, ferides que són porta d'entrada d'elements patògens.

Moltes vegades els talls de poda no es fan en forma correcta, deixant soques que despés es podreïen; Tampoc és corrent veure que es protegeixin aquestes ferides amb pintures adequades.

Un altre tipus de ferides són

Una branca buida no aguanta el seu pes i s'esqueixa, accelerant el procés de degradació de l'arbre. (Foto Lucas E.).

ocasionades en la part baixa dels troncs quan es fa el conreu del terreny amb eines pesades, essent freqüent la mutilació d'arrels com a conseqüència de la profunditat de dites feines.

Finalment, hem de fer una menció especial a l'acció depredadora de l'home sobre algunes espècies d'aucells encarregats de mantenir el nivell de població d'escarabats, principals responsables del buidat dels troncs de garrovers, alzines, etc. Resulta molt alarmant comprovar la quantitat d'arbres que presenten els seus troncs i branques buits, com a resultat de l'acció de larves d'escarabats.

Aquests centres de troncs que hi manquen eren els encarragats de sostenir l'arbre. Les branques es segueixen carregant de pes, ja que la saba puja i devalla pels teixits situats immediatament davall de l'escorxa, fins que un dia un poc de vent produeix l'esqueixada, continuant el procés de degradació.

Responent a la qüestió que ens feiem al principi, crec que es podrien adoptar una sèrie de mesures per a millorar les condicions de vida, en principi, dels arbres joves apuntat a la totalitat. Per altra banda, les **pràctiques de cirurgia arbòrea**, realitzades per especialistes, ens permetran detenir els processos de putrefacció del tronc i degradació de la copa, regenerant l'estàtica i assegurant una recuperació a curt termini de la peça tractada.■

Peça important localitzada en el terme de Porreres i sobre la qual es practicà cirurgia arbòrea. (Foto Lucas E.).

SUPORT ALS FAMILIARS CUIDADORS DE PERSONES MAJORS

Serveis Socials Municipals

Des del dia 9 de Novembre, funciona a Porreres un grup d'autoajuda per a familiars cuidadors de persones majors. La seva posada en marxa ha estat possible gràcies a la col·laboració entre l'Equip de Gent Gran del Servei d'Acció Social i Sanitat del CIM i els Serveis Socials de l'Ajuntament de Porreres.

La finalitat d'aquest grup és bàsicament, donar suport als familiars cuidadors, dins un espai on es puguin intercanviar les preocupacions i les angoixes que suposa atendre a una persona major dependent. A tal efecte, el objectius que es preten són els següents: disposar d'un espai de trobada pels familiars cuidadors del municipi; disminuir els efectes angosants i d'estrès dels familiars cuidadors i aportació d'informació de temes relacionats amb la vellesa, les malalties

i el seu procés dins l'àmbit familiar.

A les sessions, en les quals també hi participen l'Assistent Social de l'Ajuntament i un tècnic de l'Equip de Gent Gran, són els propis cuidadors els qui aporten el contingut tot exposant les seves vivències personals. En aquest sentit és pot fer una valoració molt positiva de les 6 trobades que fins aleshores s'han dut a terme, ja que el nivell de comunicació entre els participants ha estat prou alt. Això, ha fet possible un ambient positiu en el qual afloren testimonis sincers sobre la realitat que cada

persona ha viscut cuidant a familiars majors. Per altra part, també s'aborden temes relacionats amb la vellesa i que són d'interès pel grup tal com: els mals tractes a la gent gran, el servei d'ajuda a domicili, els ingressos i les alternatives a les residències, el comportament dels vellets hospitalitzats i el tracte que reben etc.

Cal ressenyar que a la sessió del dia onze de Gener es va comptat amb la participació de Maria Tur, diplomada en infermeria i que treballa a les Llars d'INSERSO.■

ESTANC CA NA JAUME

Tabac i articles de fumador
articles de regal, papereria

Carrer Sol nº 23

PORRERES

Bartomeu Ferrando i Ballester Guillem Soler i Vanrell ECONOMISTES

Assessoria Fiscal
Comptabilitats
Assegurances

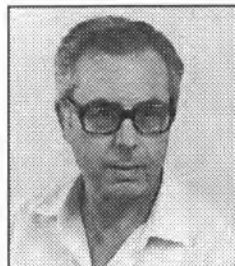
C/ Nuño Sanç núm. 11 1er A
Tel.-Fax 16 81 56 PORRERES

DAMIÀ DURAN I EL MÓN DE L'OCI

Joana Mora

DAMIÀ DURAN i JAUME ("des putxet") va néixer a Porreres l'any 1931. Ha exercit la professió de banca. Com a escriptor i investigador, s'ha interessat per temes de caire antropològic.

Damià Duran és col·laborador de **LLUM D'OLI** des de l'any 1984, a més de publicar articles a diferents diaris i altres revistes. És autor de treballs com: "El modo de vida del pescador de Cala Manacor" (1976), "Aspectes materials i lingüístics de la cultura dels pescadors d'Artà" (1978); "Producció i crisi arrossera de Sa Pobla i Muro" (1980); "El pensament de l'home comarcal" (1983); "Roda del folklore pagès" (1989) i "L'Enginy de l'Oci: estudi etnogràfic dels jocs, festes i altres diversions tradicionals de Porreres (1890-1940)" (1995). A més l'any 1978 guanyà el premi Ciutat de Palma en català amb "L'Oci com a llenguatge de la llibertat".

-Perquè l'Enginy de l'Oci?

Tenc molt clar que l'oci és una expressió, una paraula, mentre que l'enginy és tota una manera d'inventar uns sistemes per poder-se divertir. Aleshores, l'enginy de l'oci és el que ha aconseguit l'home a través de la cultura, dels seus sentiments, les seves expressions, les seves ganes de divesió, de plaer, per això s'ha hagut d'enginyar per poder donar satisfacció a les seves inquietuds internes.

"...la modernitat romp tots els esquemes del passat..."

-Els diferents tipus d'oci que anomenes en el llibre, penses que són exclusivament porrerencs o els podríem aplicar a altres pobles?

Alguns d'ells sí, però l'acte en sí no es reproduïx mai. Pot repetir-se la tècnica, unes festivitats (Sant Antoni...) però tota vegada que els qui les celebren no són els mateixos, els sentiments, la vivència comunitària és diferent. Són maneres d'interpretar i de fer el mateix, però cada qual amb estil propi.

-Quina data posaries com a límit/frontera entre els jocs d'ahir i els jocs d'avui?

La frontera la situaria dins la Segona República (1931-1939) però sense haver-hi un trencament brusc, amb un procés de transició. Primer es perden les coses de caràcter més violent, com per exemple "sa juntada", a Porreres desapareix cap a l'any 1915. Per altra part "sa catarata" roman fins a la Dictadura d'en Primo de Rivera, més tard intentaren recuperar-la i no l'autoritzaren.

Els límits temporals es poden establir entre les dates esmentades abans perquè s'introdueixen nous models d'oci. El fet que esclatàs el Moviment a

més d'ocasionar una tragèdia civil, va provocar un trencament i una confrontació d'idees. Podríem dir que entren dins la nostra cultura

idees de molts tipus, que modifiquen les constants que fins aquests moments hi havia (moviment alliberador de la dona, ensenyament mixt...). Per tant, la Segona República marcaria la frontera de transició d'un oci que és nou: ràdio, TV...

-Creus que avui hi ha massa oferta d'oci?

Hi ha massa oferta, massa quantitat i poca qualitat.

Temps lliure no és un temps qualsevol, és un temps que pots optar a una sèrie de coses des del teu punt de vista personal. Aleshores, si t'introdueixen dins ca teva o dins el teu temps d'oci altres coses, tu ja desisteixes a optar i te deixes dur per aquests sistemes creats en funció del negoci i no de l'oci.

-Fa 80-100 anys enrere es podria dir que hi havia més qualitat de vida que avui?

No te contestaré en nom meu, sinó en nom de trenta persones porrerencs entrevistades, que sense que jo ho demanàs s'han manifestat en aquest sentit. Es divertien més abans que no ara. Aquesta és la seva opinió. Era una diversió totalment gratuïta, organitzada d'una manera espontània. Per tant, tenia més qualitat perquè era més sincera, més autèntica.

Ara estam molt mediatitzats per aquests sistemes moderns d'in-

formació que donen rellevància a unes certes coses, que no formen part d'uns missatges que en altre temps eren els més autèntics i radicals de l'oci.

-Com saps, la modernitat ha arribat al toc de les campanes. Per a tu què preval més: la tradició o la modernitat?

Crec que arribarem a adaptar-nos al sistema de les noves toques, evidentment quan es trenca una tradició sempre hi ha reaccions i crítiques.

El que passa és que la modernitat romp tots els esquemes delpassat i aquests queden endarrerits. Les tradicions queden marginades i oblidades, és una pena, perquè és un patrimoni que es perd.

El poble no ha conegut mai la Plaça d'Espanya com el símbol de les seves vivències comunitàries, per ell ha estat sempre Sa Plaça

-Perquè evites anomenar pel seu nom oficial a Sa Plaça?

A la meua generació no ens va anar mai bé que li diguessen Plaça d'Espanya, i, a més, com tu saps havia estat Plaça de la República. El poble no ha conegut mai la Plaça d'Espanya com el símbol de les seves vivències comunitàries, per ell ha estat sempre Sa Plaça i, en segon ordre, però molt distanciat i amb menys càrrega emotiva, Sa Plaça Major, per diferenciar-la de les altres places que són de menor importància. Però Plaça d'Espanya no. És una acceptació popular? No ho ha estat mai. Això ho diran els ciutadans a la

seua plaça, però nosaltres no. Sempre serà Sa Plaça.

-Te llegesc un paràgraf: "A l'exterior (de l'església) i sobre l'esplanada de llevant, s'hi aixeca, enmig d'una certa verdor, un monument a algunes de les víctimes de la guerra civil..." Que n'opines?

Veig un cosa terrible que va passar, i que desgraciadament pareix que uns tenien la raó. Els que foren perdors, amb altres circumstàncies, haguessin pogut ser guanyadors, i no sabem en aquests moments qui anava millor. Tot són idees polítiques, avui en dia en Democràcia no hi hauria aquest problema.

-Quins records tens dels teus jocs d'infantesa i joventut?

Jugava a bolles, toc i pam, "piola", "monte caballo", salta granot, joc de pilota (futbol), a bru, "sa juntada" entre nins...

-Quin joc era el

teu preferit?

Futbol, bolles, "sa juntada" també m'agradava.

-Amb qui comparties el teu temps lliure?

Els meus amics i companys de jocs eren: Ponç Sinto, Pep Melià, Sion de sa farinera, Rafel Ferrà que desgraciadament ja no és, va morir. M'agradaria recordar-me de tots, tots els que anàvem a escola a Cristo Rey, col·legi situat damunt la Rectoria, a la part de darrere.

-On jugàveu tu i els teus companys?

Al Lloc Sagrat, devora la Sacristia que hi havia un jardí i uns arbres. A n'Hereveta. Enmig del carrer, igual que les nines que jugaven a "piso" amb una espontaneïtat tremenda, nosaltres hi jugàvem a futbol i a bru.

-Actualment, com ocupes el teu temps lliure?

Llegir, viatjar una mica, investigar, assistir a actes culturals, passejar i també m'agrada molt el camp.

-Quins projectes tens per al futur? Algun llibre començat?

En aquests moments, sí, hi ha propostes per part de l'Ajuntament de Porreres i de porrerencs per fer una segona part de "L'Enginy de l'Oci". Però els projectes més immediats són llegir, viatjar i estar amb la família.

-Per acabar aquesta entrevista, voldries afegir alguna cosa?

Donar les gràcies a tots els que han participat en l'organització de la presentació del llibre. Especialment a la meua dona, que és la que ha aguantat la meua absència i a Miquel Morlà per la qualitat dels seus dibuixos i per la facilitat d'interpretació que ha tengut. ■

LA PARRÒQUIA EN TEMPS DEL CONCILI

Salustià
Manresa

El primer número de **Semilla**, fulla parroquial de Porreres, sortia al carrer el 1 d'abril de 1954, si bé començarem el relat quan aquesta publicació estava a punt de complir vuit anys, el 31 de març de 1962.

Semilla tenia en aquells moments 33 repartidores que s'encarregaven de distribuir pel poble les consignes de l'econom: a l'estil de, **todos los fieles están obligados a confesarse al menos una vez al año y a comulgar por Pascua de Resurrección**. Així i tot, sempre hi havia lloc per a les diversions, perquè també durant el mes de març de 1962 l'Agrupació Parroquial representava al Principal Cinema l'obra teatral "l'amo de Son Magraner", de Pere Capellà, que va ser tot un èxit.

Però no anaven de berbes els eclesiàstics durant els anys seixanta, pel fet que a un exemplar de **Semilla**, també del 62, es podia llegir: **¿Todavía existe la blasfemia en España? Yo creía que ese andrajo había sido barrido para siempre en la batalla del Ebro**.

El 20 de juny de 1962 va tenir lloc la setena i darrera sessió preparatòria del Concili Vaticà II,

que tantes coses hauria de canviar a l'Església (encara que aquí no canviava res). La **Semilla** d'aquests dies es feia ressò d'una nota de la **Dirección General de Seguridad** en la que s'advertia que estava: **Prohibido el uso de los pantalones cortos en los cascos urbanos de ciudades y pueblos**.

La Parròquia inaugurava l'any 1963 amb la planificació d'una reforma del presbiteri, i per devers Pàsqua d'aquell any, es podia llegir al butlletí una llista de més de 50 nins i nines que havien rebut la Primera Comunió. A partir d'aquí, succeïren dos esdeveniments desagradables: el 3 de juny moria el Papa Joan XXIII, substituït en pocs dies per Pau VI. També, en el mes de novembre, moria assassinat a Dallas el president Kennedy, un

fet del que en un començament es va inculpar només a Lee Harvey Oswald, però amb el temps s'ha descobert que segurament va haver una conspiració mafiosa i que més d'una persona va disparar contra JFK.

L'any 1964, es començaven a notar a la vila les reformes del Papa Pau VI, en el mes de novembre, s'anunciava a la **Semilla** un canvi en la llengua xerrada a la missa. Al contrari del que es podia pensar no es tractava de passar del castellà al català, sino del llatí al castellà.

L'any següent hi va haver altres reformes significatives. Els grassos es posaren contents perquè es va reduir de tres a una les hores de dejuni abans de rebre la comunió.

De totes maneres, en aquell temps no resultava convenient prendre massa confiances, ja que pel juliol de 1965, la **Semilla** recordava que: **Sigue estando terminantemente prohibido, a las mujeres, entrar en la iglesia y mucho más acercarse a comulgar, sin vestir faldas modestas, o con la cabeza descubierta**.

El mes següent, moria el pare Llaneres, de Sant Felip, (al cel sia), al mateix temps que la Parròquia demanava, mitjançant la seva fulla mensual, que no anassin a missa: **Esas parejas de novios sin recato, que llevan su descaro hasta atreverse a entrar y estarse juntos en el templo**.

El novembre de 1965 acabava el Concili. Si bé, a la Parròquia de Porreres, no hi posaren molt d'esment, perquè tenien

altres preocupacions, com eren les de pagar les darreres factures que quedaven de l'enllumenat de Montision, inaugurat feia poc.

L'any 1966, començava amb l'organització, per part de les forces vives del poble i especialment les religioses, de la **Cruzada de la Bondad**, un espectacle d'inspiració falangista que va suposar per la Parròquia una considerable despesa: mil duros d'aquell temps.

L'any 1966 encara seguïem sense que res canviàs, pel mes de maig, la **Semilla** publicava el que qualificava com: **Importantísimo decreto**

del Exmo. y Rdm. Sr. Obispo sobre cumplimiento del precepto dominical, i en arribar l'estiu, s'advertia que: **En general, no será permitida cualquier manifestación de inmoralidad y situaciones obscenas en las playas**. A continuació es reproduïa un decret del, aleshores, governador civil D. Plácido Álvarez-Buylla que informava de la següent manera: **Serán detenidos y sancionados severamente todos los que en traje de baño circulen por las poblaciones. Muy en especial, el llamado bikini.**

Amb les

continues cridades a la moralitat pública, per part de l'economista Adrover, acaba aquesta primera "Història Recent", sense oblidar que a començaments de 1967, es celebrava el tercer centenari del nostre temple parroquial, i perquè ningú es desmandàs, la **Semilla** recordava que seguia vigent: **El mandato de la Jerarquía de que se comulgue de rodillas, mientras pueda hacerse sin notable incomodidad.** ■

MUCHA ATENCION

Muy a pesar nuestro nos vemos obligados a insistir de nuevo en la advertencia de que **SIGUE ESTANDO TERMINANTEMENTE PROHIBIDO A LAS MUJERES ENTRAR EN LA IGLESIA Y MUCHO MAS ACERCARSE A COMULGAR, SIN VESTIR FALDAS MODESTAS, O CON LA CABEZA DESCUBIERTA.**

Hasta el momento presente, nadie que pueda hacerlo ha autorizado lo contrario, ni hay por consiguiente párroco ni sacerdote alguno que pueda en su iglesia permitirlo.

Por lo que hace a esta Parroquia, se previene que no se permitirá la entrada y menos se admitirá a la Sagrada Comunión a quienes se atrevan a presentarse contravinendo estas reiteradas disposiciones de la Iglesia.

Síguen aquí en pie, lo mismo que antes:

1.º El mandato de la Jerarquía de que se comulgue de rodillas, mientras pueda hacerse sin notable incomodidad

2.º La disposición de que las mujeres lleven la cabeza cubierta y vistan con modestia en la Iglesia y también fuera de ella, siempre que asistan a funciones sagradas. Ya San Pablo lo prescribió así en su 1.ª Carta a los Corintios.

Y es prescripción, cuyo cumplimiento se exigirá aquí indispensablemente

3.º La recomendación, por parte de la Iglesia también, de que en el templo se observe en cuanto sea posible la debida separación de hombres y mujeres.

El desprecio de tan sabia recomendación, ha llevado a abusos tan deplorables como el de casar parejas de aspreñivas, que con su manera de conducirse, además de profanar la Casa de Dios, asquerosan y escandalizan y hacen el ridículo.

Lo correcto y lo que impone un mínimo de sentido común, es separarse las parejas a la entrada del templo.

SEMILLA. 28-2-1967

SEMILLA. 31-7-1965

¡QUE NO VENGAN A MISA!

No, ¡que no vengán! Que no vengán, porque estorban y asquerosan, dan malísimo ejemplo, esas parejas de novios sin recato, que llevan su descaro hasta atreverse a entrar y estar juntos en el templo, durante la Misa, galanteando él y coqueteando ella, como si la Iglesia no fuera la Casa de Dios y casa de oración, sino... un sitio cualquiera

¡Que no vengán! Porque... ¡que van a oír Misa, ellos!... Ni la oyen, ni la dejan oír, ni vienen para esto a la Iglesia, sino a continuar también en ella su ridículo y sempiterno cuchichear. Distruidos y distrayendo, no hacen otra cosa que indignar a unos y escandalizar a todos, con sus gestos y posturas, y provocar a su alrededor tentaciones, y asco.

¿Que puede pensar Jesús, condenador implacable del escándalo, de quienes llevan consigo el escándalo, hasta el mismo templo?

No, ¡que no vengán! Porque peor, ¡mucho peor aun que dejar la Misa, es ir a ella de modo indevido y en plan de comportarse en ella con tal descaro, desvergüenza y ordinario.

SEMILLA. 31-8-1965

La Parròquia es reiterava demanant moralitat

HOJA

PARROQUIAL

SEMILLA

Año X

Núm. 125

Porreras

30 de Junio

1964

Si tu mujer provoca...

«Al que escandalizare... más le valiera que le colgasen al cuello una piedra de molino y le arrojaran al fondo del mar. ¡Ay del mundo por los escándalos!... ¡Ay de aquel por quien viniere el escándalo!» (Mat. XIII, 6 y 7)

¿Lo has entendido bien?

¡Lo dijo Jesucristo!

Dijo el Sr. Obispo...

en una memorable Circular que continúa vigente, pero incumplida:

«No podemos callar, porque no queremos que nadie pueda interpretar nuestro silencio como una concesión.

El vestido inmodesto constituye una falta moral, que puede llegar a ser grave...

En este pecado de immodestia y en el eventual pecado de escándalo incurren, no solamente las personas que así visten, sino también aquellas otras que, teniendo autoridad sobre ellas, como son maridos, padres y madres, se lo consienten.

Pero hay un punto en el que especialmente queremos insistir...

El templo no es lugar de jolgorio mundano, ni se ha erigido para fomentar el turismo. Por lo tanto... todos deben respetar su carácter sagrado y vestirse debidamente para entrar en él.

El que no puede vestirse, que no entre.

Que ningún hombre entre en el templo con pantalón corto, y ninguna mujer con los brazos descubiertos, con escote exagerado o con pantalón.

Y mandamos a los Sacerdotes encargados de las Iglesias, que no permitan entrar a quienes vayan vestidos en esta forma... que ninguno en nuestra Diócesis case a personas que lleven vestidos inmodestos. De ello hacemos responsable al Rector de la Iglesia en que se celebre el matrimonio.

Nos invade por todas partes una ola de immodestia y sensualidad, y es muy justo que le pongamos una valla a la puerta del recinto agrado.

La moda es una tirana que obliga a las mujeres a ir ridículas, precisamente por el temor a parecerlo.

SEMILLA. 31-8-1962

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIETAT DE MALLORQUINS.

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta, per dos céntims.

QUATRE TROMPADES

A N' ES PUBLICH. (*)

Alabat sia Deu.

Noltros som noltros, y alerta á mos-ques!

No sabem de res, y per axò volem parlar de tot. *Sic vos non vobis—Solis et artis opus.* Axò est: es nostro periódich es femella y surt á tira barra á ses arenes de sa Prensá, per des-*il·lustrar* al públich toxarrut de sa nostra illa. Si señó, des-*il·lustrar*, que vol di ferli veure lo blanch blanch, y lo negre negre: menar-lo per ses dresseres de la veritat, valdement estigan embarrassades de penals y de batzés, y dirli lo que fassi al cas, com dos y dos son quatre.

Som ignorants, es ver; empero encara no mos ha passat p'es cap essé Retgidós.

Que en política som d'escampadissa, es ver; empero volam amunt, y may hem fet la barca, ni mos han dat gña.

Que mos ferán la guerra... Si son sabís y la mos fan amb llealtat, los rendirém handera; pero, si son com noltros en quant á ignorancia... que tirin per cantar, y ja lu aclarirém.

No hem forjat *programa*; no feym oferiments, no cercam *empleos*, no demanem indulgencia; volem gaudi de tanta llibertat per fé un poch de bé, ja que en s'usa tanta d'endimoniada que no més fa mal.

Y axí quedam. *lector amigo*: si acás no entens es mallorquí, dorm descansat: que axò sera señal que no escrivim per tú.

LA REDACCIÓ DE L' IGNORANCIA.

SA BARRINA

DE SA DIPUTACIÓ.

Deu está enmagatzemada que se roveya, perque ets Ajuntaments des po-

(*) Entenguenmós: *trompades d' orga*.

bles pareix que no volen barrinà; y *foris!*

Quant se vá resoldre comprarla, ja sospitàrem tot lo qu' ha succehit. Aquí, á Mallorca, no basta es *generós* oferiment d' una Corporació provincial per desxonar es pobles morts de set; seria necessari en mitx de cada plassa de ses viles posarhi un grifó que ratjás de nit y dia á roy seguit, y que no costás mes pena ni trabay que arrambarhi ses gèrres; axí podria ser que los ginássem; pero axò de enfondí amb una barrina, qu' han d' aná á Ciutat á cercarla, y si la rompen l' han de fé compondre... tira, tira; ell fins á l' hora present, gracies á Deu no hi ha cap batle que no tenga sinia, y li té mes conte pegarhi quatre rodades, y en poch que n' hi haurá per ell, que fassin tant ets altres. Y, ja es de rahó!

Be es veritat que n' hi ha hagut qualcuns qu' han fet escurá es pous públics y han tret vint carretades de concert, y llot, y tests, y ossos d' animal; y que qualcun altre, ple de bon desitx, ha ensiquiat sa font que li era mes avinent; pero, no en sabem cap que, desconfiant de sa seua aygo y proposantse tenir aygo á bastament per abeurá es poble, haja cridat abans de tot un facultatiu especial en la materia per ferli estudiá, conforme es necessari, aquesta necessitat y sa manera de satisferla.

Y á propósit, cols. Ara preguntaré. Abans de comanar una barrina de cent metros, y es seus ormetjos, aquí va ser que replegá noticies referents á ses mil proves fetes á Mallorca, per afiná aygos ascendents? ¿Quina fondari tenian es forats fets en barrina, y quins terrés trobàren, y á quin nivell estan ses aygos ascendents, á *Son Inglada*, á *sa Casa blanca*, su devant *Sant Llatze*, dins es *torrent de Son Bordils á Manacor*, á ses estacions d' *Inca*, s' *Empalme* y *Sineu* y á altres bandes ahont s' han fet provatures arribant á ne s' xexanta metros baix de terra? ¿Quí va ser que se arriscá per dins ses mines des *barranch* de Sóller, de Binisalem, y de Lloseta y de Buñola, per doná fé de sa varietat de capes de terrenís, y de ses condicions

geològiques especials de sa nostra illa? ¿Quines probabilitats tenian d' obtenir bon resultat amb una barrina de cent metros, si es vé que desitjaven (no dich res) obrir pous artesians? Podria ser que tot axò s' hagués estudiat en concien-cia, com corresponia; pero, están tan avesats á veure travelá, que, la veritat, combrá aqueixa barrina esperant que aquí, á Mallorca, havia de fé es miracles que fé un verduch en mans de Moysès; mos sembla travelada.

Idó! y es diaris y revistadós d' aquesta capital se feren llengos sobre sa materia, y qui mes qui manco, parlaren d' aygos fins anarhi calats y tot; quant un (angelet!) va proposá qu' era hora de dexá á nörri sa font de la Vila perque eran mes segús y abundosos es pous artesians.

Y axí tenim l' assumto; y sa barrina jau, y es pous s' axugan, y ses cisternes ja están axutes, y es mauantials s' estrenyen, y es nignis passen de llis, y es bestia se mor, y es carretés traginan botes de cinch quarts enfora.

Bo es fé rogatives p'es qui tenen fé en la Providencia; pero Deu diu: aydet y t' aydaré.

Ja n' tornarém parlar.

UN TROBADO D' AYGOS.

SA FESTA DE SANT JUAN.

CANSÓ.

Ja tenen missa
Tots els confreres,
Y es bon ja tenen
Pe s' estufat.

Es sol s' en puja,
¡Bona diada!
Per fé sa festa
De Sant Juan.

A cá es clavari,
Una enramada
De canyes verdes,
Hem de posá;
Y passant llista
De casa, en casa,

IGNORANTÍSSIM ANTECEDENT

IJA ES DE RAHÓ!

Gloses, sobre costums del dia, dictades per un porrerench de la vila de Porreres.

Avuy que tothom fa gloses,
Venç a dirvos quatre coses
Que a qualcú atañen de prop:
Venç a dirvos lo que hi trob
En que sia porrerench.
Si m'esplich un poch brossench,
Mirau que no som lletrut.
Poriau havé segut,
Y escoltaume una estoneta,
Que de certs punts sé la neta,
Y venç per contarvos-ho:
¡Ja 's de rahó!

Jo tonech una fadrina
Que sa cara s'enfarina
Y du es cap tot ple de grins,
Que somia déu fadrins,
Que no té rëndes ni béns,
Y de feyna no 'n vol gens.
N'hi ha esplet ¡y gros! d'aquestes
Que revoltan pe ses festes
Com qui vetla a un paraí.
¡Ja ha d'essé capcirigañ
Qui li gos posá s'anó:
¡Ja 's de rahó!

Mestre Pere antañ passat
En sos vot's nava ulsurat
Y á tothom feya espatleta
Pensant viure esquena dreta;
Pero ja ha perdut es fums
Desque hi torná havé cónsums:
Té dos fiys en es servici;
Altra volta ha pres s'ofici;
Y en parlarli de partits,
Diu que tots son malehits
Y que com més va, pitjó!
¡Ja 's de rahó!

Mirau aquell trapacó
Qui feya tant de papé
Com En Palou á sa Pobla;
Pero ha après partida dobla
Y sab trescá bé ses gñes
De per Cort y ses Copñes:
Fa rotlet; tothom el sent
Que parla des tres per cent
Y es plasso qu'está á la crema;
Y diu amb aquest sistema
Que li va de lo milló:
¡Ja 's de rahó!

Cada dilluns, En Pep Gil
S'en va amb so ferro-carril
A n'es Pont d'Inca á fé vega,
Y á la mal' hora s'entrega
Cansat y mort de jugá.
Y veureu que lendemá
Es fé feyna li vé tort
Perque está encara més mort.
Pero sa fam l'alsa en pes,
Y el pobre, com no es marques,
S'ha d'espasá es mal humó:
¡Ja 's de rahó!

Un camiser catalá
Tot enfurimat está
Amb uns *investigadors*
Que, sords á n'es seus clamors,
Contribució li aumentáren
Y cap rahó s'escoltàren.
Ara, sa malícia el fon;
Tot' hora es casa amb el mon,
Y diu qu'en aná á cobrá,
Ja no li podrán trobá.
Ni pell per escorxarló:
¡Ja 's de rahó!

Y jo, abans arreconat
Dins un poble malanat,
Que no feya gens de vasa,
Ara som dextat sa casa
Y, mudantíne per aquí,
Vuy ferme glosadó fi.
Y si un altre vol fé igual
Se porá curá es seu mal
No empatxantse de partits,
Fugint des lletra-ferits,
Per res del mon passant ansia,
Y fentse de L'IGNORANCIA
Accionista ó redactó:
¡Ja 's de rahó!

F. y O.

F. y O.

"L'Ignorancia" va
esser un setmanari de
finals del segle
passat, probablement
el més famós de l'
època, que es publicà
de 1879 a 1885. Els
seus dos únics fulls
es caracteritzaven per
l'ús d'un llenguatge
molt poc refinat, un
mallorquí macarrònic
que malgrat tot i deia
amb el seu tarannà
populista i amb unes
intencions humorísti-
ques on es barrejaven
els acudits grollers
amb la sàtira més
subtil, a l'hora de
redactar la crònica
del seu temps (**Revista
crònica-orga i xere-
mies d'una societat de
mallorquins**), es
subtitulava).

El text que
reproduïm **Quatre
trompades en es pu-
blich** apareix en el
seu primer número a
manera de carta de
presentació de la
publicació i de decla-
ració d'intencions per
part de la redacció,
és un bon exemple del
seu particularíssim
caràcter. Ara que
s'acosta la moguda
electoral em fa gràcia
particularment el
fragment on expliquen:
**Som ignorants, es ver;
empero encara no mos
ha passat p'es cap
essé Retgidós** (a una
altra banda, amb tota
la mala llet, els
anomenen **retgiradós**).

Un motiu per
treure **L' Ignorancia** a
rotllo, encara que
anecdòtic, és que el
seu primer número
també inclou unes
**Gloses, sobre costums
del dia, dictades per
un porrerench de La**

vila de Porreres, tal
com reproduïm. El
text va signat per
F. y O.. Segons Lluís
Ripoll, autor de unes
notes per a la nova
edició facsimil de
1970 (i que es pot
consultar a la biblio-
teca de Porreres) les
inicials podrien
correspondre als
primers llinatges de
dues persones: el
director de la revis-
ta, Mateu Obrador (que
va esser secretari de
l'Arxiduc, a més de
reconegut escriptor) i
Bartomeu Ferrà.

L'altre motiu
és més transcendent,
hem descobert la
documentació en que
s'ha fonamentat
l'ajuntament de Porre-
res per aixecar una
font al bell mig de
plaça. Per en-
tendre'ns: vos oferim
la font (documental)
de la font. Una exclu-
siva de LLUM D'OLI.

Aquesta impor-
tantíssima informació
escrita ve d'enfora,
beu de la mateixa font
de la ignorància.
altre cop en el primer
número de la publica-
ció i baix el títol de
Sa Barrina es dona un
consell als ajunta-
ments: **seria necessari
en mitx de cada plassa
de ses viles posarhi
un grifó que ratjás de
nit y dia á roy se-
guit, y que no costás
mes pena ni trabay que
arrambarhi ses gèrres.**

A Porreres més
de cent anys després,
hem fet cas de tan
atàvica recomanació.
Sí, senyors **retgidós**,
ho hem pogut veure.
Estava escrit. Jo ja
m'he comprat una gerra.■

L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

"Entre etarres i objectors (de consciència) no en sortirem"

I.A.

Això varen sentir les meves orelles l'altre dia a un lloc públic del nostre poble.

Em vaig demanar moltes vegades si aquest animal, o millor dit aquesta cosa que té la facultat de caminar i de parlar, encara que només sigui per dir bejenades, es mereixia que li dedicàs aquest article, la veritat era que no, però la meua ràbia era massa gran per reprimir-me.

Jo som objector de consciència i em dol que qualque indesitjable em compari amb un terrorista quan són dues coses completament contràries: l'objector es nega a fer el servei militar per moltes raons, entre d'altres pel rebuig a les armes, l'acte d'objectar és dir una cosa oposada; oposar una cosa a una afirmació per combatre-la, a una proposició per rebutjar-la (Dic. Alcover-Moll). Terrorista és aquell que és partidari o practicant del terrorisme, sistema d'intimidació per un seguit de violències

que infonen terror.

Els objectors, com els insubmissos, però d'una altra manera, voldriem un món lliure d'exèrcits i per això, molt sovint ens tracten d'antisolidaris quan ajudam a viure -a vells per exemple - i no a matar, d'antipatriòtics quan això ja està passat de moda, i sobretot se sol dir que els qui no volem fer la "mili" no serem mai homes "porque a los hombres los hace el ejército" mitjançant rentades de cervell al més pur estil "Stallone". Tot això em fa riure, però quan realment esclat de rialles és quan els coneguts que ja han fet la "mili" em diuen que el que han après és a no fer res.

Per una altra banda, m'he fixat que tota aquesta gent que critica els objectors, es queixa quan veu els desastres de les guerres i es compateixen -falsa compasió- dels afectats per les guerres (Els Balcans, Txetxènia....), però de cap manera se senten culpables, i ho

són!, en menor o major grau, perquè fomenten els exèrcits i critiquen els que li són contraris. També, indirectament, són culpables del terrorisme, no tan sols d'ETA, sinó també de l'IRA (Irlanda) i de tants de grups terroristes. I dic que són culpables entre moltes altres raons, per una senzilla regla de tres: hi ha soldats i es creen exèrcits, aleshores hi ha armament, així la fabricació d'armament arriba a esser tan gran que no es pot controlar, dins aquest descontrol és quan ETA i companyia aconseguixen la seva artilleria -il.legal naturalment - per matar.

Així que aquest individu que tira paraules enverinades (en forma de ginebra), en tornar-hi, que pensi un poc abans de parlar i reflexioni, si és que ho ha fet mai, perquè hi ha gent que quan ataca els altres no se n'adona i s'està tirant (perdó per l'expressió) merda damunt.■

VIAJES COLÓN TRAVEL, S.A.

BAL 182

El meu proper viatge

31 Desembre, 31
07003 Palma de Mallorca
PORRERES Tel. 64 70 00

Tels. 76 15 50 - 75 34 40
Telefax 49 29 44

BAR CA SA VIUDA

Especialitats:
"Callos", frit i llengua

C/ d'en Veiet, 1
PORRERES

Tel. 64 70 57

L'APOTEOSI DEL CONTRABAN

Joan Sorell Adrover

A Sant Antoni de Portmany i a la ciutat d'Eivissa hi ha els dos ports naturals més importants d'Eivissa, en trobam altres de molt més petites dimensions, com són els de Sant Miquel i Santa Eulàlia, així com altres entrades (cales) d'igual importància pels que durant les dècades dels quaranta i cinquanta del present segle es dedicaven a dirigir els negocis de contraban.

Sant Antoni era durant el segle XIX encara una població molt petita, de 3.864 habitants. El seu port no era com el de Vila, on ja hi començaven a anar vaixells de navegació d'altura. Allà, quasi només hi havia barques de pescadors, però tenia una gran importància estratègica per la seva situació, al contrari que Santa Eulàlia, ubicada en una zona molt més oberta i en comunicació només amb Mallorca.

Del port de Sant Antoni es veu el cap alacantí de la Nao, a prop del que hi ha les poblacions de Jàvea i Dénia. És també el port pitiús de més discreta comunicació amb el Nord d'Àfrica. Es va començar

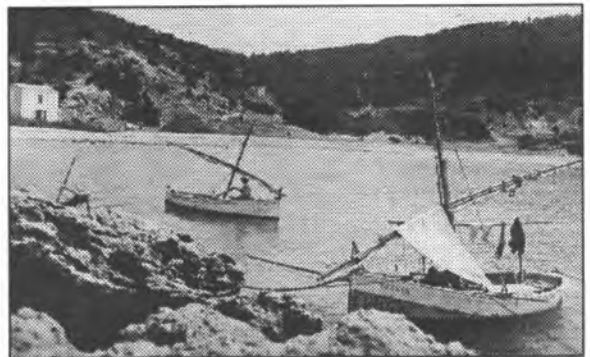
a utilitzar amb força pel contraban els darrers anys del segle XIX, coincidint amb l'arribada a l'esfera dels negocis il·legals de Joan March Ordinas "En Verga". De llavors ençà ha estat utilitzat de manera preferencial per les organitzacions hereves de la que tenia el magnat de Santa Margalida.

Els anys quaranta i cinquanta del segle XX, les entrades de contraban pel port de Sant Antoni adquiriren dimensions que es podrien qualificar com a descomunals. En aquell temps no hi havia molt de trànsit per la població, que només s'animava a les entrades i sortides de missa i per la festa de Sant Bartomeu. En canvi, al port hi solia haver una gran activitat.

Per recordar aquella època oscura d'apoteosi del franquisme i el contraban, podeu veure aquestes fotografies d'autor desconegut i que pertanyen a la col·lecció de la família Adrover Sampol, on podeu veure la bellesa natural d'aquest indret a finals dels anys cinquanta, abans de l'arribada massiva del turisme. ■

Església

Vista general

Platja Cala Vadella

Passeig Balasant i Hotel Portmany

LA CORRUPCIÓ ENVOLTA EL SR. CAÑELLAS

Xesc Grau

Encara que si escoltam la televisió i la premsa estatal, pareix que, de corrupció, només en fan a Madrid, el dels PSOE; resulta que a la nostra roqueta, el Sr. CAÑELLAS i el PP, tenen la llei del "rodillo" i la corrupció com a norma. I els mitjans de comunicació de les nostres illes, no sabem per quin motiu, ni en parlen. Moltes són les raons que fan pensar així:

1.- Als inicis dels mandats del Sr. CAÑELLAS, va començar l'escàndol en la concessió d'obres oficials de la seva dona (TORCAL I ZEUS), de les quals ell n'era el gerent. Amb un poc de dignitat ja havia de dimitir.

2.- El 1984, va concedir una subvenció a la finca de la seva dona, S'Alqueria d'Avall, de 347 hectàrees per conservació d'olivares. (413.000'-pesettes). Tot un negoci.

3.- Un dels seus consellers, el Sr. SAIZ, va ésser condemnat per frau a la llei, ja que va dissimular un cessament, per ésser anomenat funcionari, i el dia següent fou nomenat conseller novament. Al més pur estil italià.

4.- La concessió del Túnel de Sóller, s'adjudica al Sr. Quart, (soci del Sr. CAÑELLAS, a les Salines d'Eivissa), i això que no era la millor oferta que es va presentar al concurs. No és estrany que el Túnel tenguí quatre anys de retard.

5.- Llei d'Espais Naturals: el PP, aprofitant el suport natural dels TRANSFUGUES, modifica la Llei d'Espais Naturals, amb l'objectiu

fonamental que el Sr. CAÑELLAS, i la seva família puguin urbanitzar el terrenys de les SALINES D'EIVISSA. I encara no els cau la cara de vergonya. 6.- El 1991, el conseller de la Funció Pública, Sr. Simarro, i dos directos generals del Govern són condemnats a inhabilitació per prevaricació per haver "enxufat" la dona del Conseller Pere J. Morey.

7.- Cas Calvià: els peixos grossos del PP de Calvià intenten subornar el regidor del PSOE, Sr. Campos, en 100 milions de pessetes, perquè doni suport a una moció de censura en contra de la Batlesa Margarita Nájera; a la gravació apareixen constantment els noms del Sr. CAÑELLAS i del Sr. GILET. Acaben a la presó els homes del Sr. CAÑELLAS a Calvià.

8.- Ja que el Sr. GILET no és suficient representatiu de la corrupció de les illes a Madrid, el PP posa a la llista per senadors els senyors JAUME FONT i GUILLEM VIDAL; han estat condemnats a inhabilitació com a batles. El Sr. FONT, per 6 mesos per frau electoral, ja que feia votar els morts de Sa Pobla; i el Sr. VIDAL, a sis anys per abusar del seu càrrec. Tot un exemple pel Sr. AZNAR, que es queixa tant de corrupció allà i té el "Trio Calavera" aquí.

9.- Els poders terrenals del Sr. CAÑELLAS, arriben fins a SA NOSTRA, al seu amic JOAN FORCADES, té encomanada la presidència d'aquesta entitat, i la del Comitè electoral del PP, i llavors trobam estrany que els solars que compra Sa Nostra desapareguin doblers i el PP no deixi que s'investigui. Qui sap on són?

10.- BON SOSEC, un cementiri privat, amb moltes d'implacions econòmiques estranyes, amb la participació del Batle de Palma, Sr. Fageda i la Societat de Capital Risc, empresa pública del Govern del Sr. CAÑELLAS, amb una subvenció a fons perdut de 400 milions, en lloc d'aclarir tot l'entremat econòmic, o és que el Sr. CAÑELLAS, i el Sr. FAGEDA, ho tenen massa clar per voler aclarir qualque cosa?

11.- Quan només falten 3 mesos per les eleccions, amb l'ajuda com durant totes les seves legislatures d'un TRANSFUGA, es crea una llei, amb l'oposició de tots els partits (parlamentaris o no), perquè qui no tregui un 5% no entrarà al Parlament. Resulta que el vot del TRANSFUGA, PERALTA, pot tenir més força que 12.000'-malloquins, que es poden quedar sense representació al Parlament, tot un exemple de democràcia.

12.- BROKERVERAL, BROKERVERAL, BROKERVERAL, BROKERVERAL. Perquè el Sr. CAÑELLAS, diu al Parlament i a la premsa, que ni el PP ni ell, tenen res a veure amb BROKERVERAL, i després resulta que apareixen els quatre milions, en nom seu. Com deien els diaris d'aquí, el Sr. CAÑELLAS és un MENTIDER, i ha perdut tota la seva credibilitat. I d'on venen aquests doblers? S'ha publicat que una possible comissió per la conseció de les obres del Túnel de Sóller o també dels resultats de l'estranya compra del solars de Sa Nostra.

Està vist i comprovat que la corrupció no només és a Madrid, sinó que el Sr. CAÑELLAS n'és un bon especialista. ■

LA REMODELACIÓ DE LA PLAÇA D'ESPANYA

Arnau d'Alcassor

Pareix segur que la remodelació de la Plaça d'Espanya es durà a terme. El més espectacular, però, d'aquesta remodelació, és la implantació d'un brollador al ben mig de la plaça.

No voldria que em reconeguessin com un "defensor de les tradicions a qualsevol preu" quan afirm que no em sembla bé la remodelació de l'actual plaça i, sobretot, col·locar-hi el famós brollador. Ben al contrari: qualsevol canvi que es produeixi, si està justificat, em pareixerà d'allò millor. Divereses raons m'ajuden a creure que aquest canvi no hi està.

La primera raó és l'econòmica. Aquest canvi suposarà una inversió de doblers dels pressupostos i crec que hi ha forats enconòmics per omplir més importants que col·locar un brollador que només servirà perquè el vespre abans de la inauguració, més de vint persones, cre-

ient-se únics i originals, vagin dins el brollador, hi amollin una quantitat determinada de sabó i l'endemà en amollar l'aigua tot s'ompli de sabonera. Els forats a omplir, per exemple: acabar el parc de n'Hereveta, millorar les carreteres, augmentar les ajudes a les nombroses entitats porrerengues (de què al nostre batle li agrada tant presumir), potenciar la venda de productes propis (i no simplement muntant un "stand" a la fira d'artesanía), comprar una ambulància, millorar l'equipament de l'ambulatori o simplement donar-ne un 0'7 % al Tercer Món.

La segona és la funcionalitat del brollador. Sols veig un ús al brollador: fer planta. A la farola d'enmig de plaça n'hi veig més: il·lumina, fa planta i, a més, és i ha estat la diversió de la majoria de nins i nines de Porreres, intentant enfilem-se pel seu llarg cos. Però, si hi posen un

brollador, que faran els nins? No podran enfilem-s'hi i, a més, si continuen amb la tradició d'"anar a jugar a Plaça", o hauran de posar-se unes "catiusques" o l'Ajuntament haurà de llogar un "guardacostes".....

Les obres que es faran formen part de la política que es fa al nostre poble: perquè es vegi que es fa alguna cosa, es creen coses espectaculars, a l'estil dels grans emperadors romans. Els emperadors construïen temples i gran edificis; els nostres representants construeixen brolladors, col·loquen semàfors inútils i lloquen concursos de "mises".

Només fent planta no se solucionen les coses. Però, la remodelació sembla que és definitiva. I jo em deman, ja que es remodela urbanísticament, no es podria remodelar també la desafortunada nomenclatura?■

AL CLAU

Miquel Morlà

XVII ANYS DE DEMOCRACIA MUNICIPAL. PRECEDITS DE XLII ANYS DICTATORIALS (ORGÀNICS ELS DEIEN) DOMINANT SEMPRE LA DRETA.

Un canvi lent esperançador? Quin resultat han donat?

PORRERES desatesa i en declivi pot ésser la resposta.

MAS B.

Quasi 60 anys de consistoris de la dreta (ultra moderada) el nostre poble no és cap excepció, dins la Mallorca tradicional o "profunda" con diuen ara. La majoria dels ajuntaments tenen el mateix signe, però no els mateixos resultats. N'hi ha bastants que han sabut treure més profit, davant els mateixos governants del mateix signe, sigui al Madrid centralista sigui a la Palma de l'actual Comunitat Autònoma.

Aquí es tracta de saber, quin són els responsables de què el nostre poble hagi rebut tantes poques ajudes/inversions dels diferents governs i solament supressions de serveis públics, que l'únic que han fet ha estat empenyar als veïns i deixar a la majoria sense garanties i espais públics i esportius, que facin al poble més acollidor. Tant sols, fent referència a l'època democràtica, que s'ha fet fora del normal, doncs en 27 anys, tres inversions destacables, TRES! L'Escola Nova, la Ronda exterior i la carretera de Campos. I això és l'únic destacable, tres obres imprescindibles i urgents, que no ameten cap comparació, ja que era vergonyós la seva necessitat. N'hi haurà que diran, i la piscina, el poliesportiu,

l'Unitat Sanitària, l'enllumenat, la xarxa d'aigua potable i la depuradora? no són millores destacables? sens dubte que ho són, però cap autoritat es pot penjar una medalla, ja que aquestes millores els ha signades la C.A. per a tots els pobles que ho han sol·licitat, com una realització generalitzada. Així i tot, pobles més petits han aconseguit més bones instal·lacions degut a les pressions o gestions dels seus responsables. Tant sols una prova, la darrera que ha sortit a l'opinió pública, aquest mes. A Montuïri, el Govern Balear ha gastat 100.000.000 de pessetes amb una sola obra (residència inútil), ja que a més de grandiosa i luxosa, ara no saben que n'han de fer i així està tancada i plena de doblers "nostros", dels impostos que pagam entre tots. Només amb la meitat us imaginau el que s'hagués pogut fer a la vila: cobrir el poliesportiu, acabar l'Hospital, adequar l'antic quarter de la Guardia Civil (del carrer veiet) instal·lacions per al Museu, el Parc Municipal etc., tantes obres, que són les que donen una major qualitat de vida en una població. Idò, res, pixarades amb compte gotes per fer més petites coses: ara adobar carreteres,

tancar N'Hereveta, adornar la Plaça, esfaltar camins. Han arreglat la carretera de Campos, però i la de Montuïri? i la de Vilafranca?! quan? fer una acera fins al Cementeri, fer un pavelló cobert, com ja disposen molts de pobles, fer un polígon industrial, cuidar l'entorn urbà i rural, fer instal·lacions adequades per el Museu, acabar l'Hospital, edifici municipal del carrer Veiet.

QUAN?

Hi ha tantes necessitats i n'han aconseguides solventar tan poques, tants de vots per a les dretes i que se n'ha aconseguit d'aquest recolzament?.

No s'ha tingut en compte pels actuals responsalbes del Govern Balear o ha estat una manca de gestions desl nostres representants polítics.

Cadascú que opini, però havent acudit a alguns plenaries i els comentaris que he sentit pareix ésser una manca de transparència, voluntat, esforç i ganes, malgrat de les bones paraules de l'actual batle José Roig Salles que demostren per on han de cercar els motius.

A un mítin, que el PP va celebrar, a Porreres, a les darreres eleccions, el President del Govern, Gabriel Cañellas, va

animar als assistents dient "els camions del vostre Batle van carrregats de grava cap a Palma i en lloc de tornar buits, podran tornar plens de doblers..." és un símil que va utilitzar i que no han sabut "rentabilitzar". Aquesta

laxitud municipal ha fet i fa que sempre vagin a remolc dels altres i es prenguin decisions tard i a deshora o com diuen ara "el último de la fila". Manquen idees clares i pendre decisions ràpides, lluitar i fer feina, si no es fa així, val més quedar-se a casa. Perquè els nostres vells, han d'anar a Vilafranca, perquè ens hem quedat sense ambulància, sense cap servei del Pla ubicat al nostre polbe... fins i tot, han estat les entitats locals i persones, qui han mogut més, el tema de la instal·lació d'un Institut d'ESO al nostre poble. És sempre el mateix. Així i tot, mereix destacar l'acció social i cultural d'aquests darreres anys, serveis assistencials, publicació de llibres, actes culturals, conservació de pous, creus de terme i restes arqueològiques, constitueixen una labor positiva que cal destacar.

Esperem que el nou equip municipal, que es fagi càrrec de l'Ajuntament sigui més emprenedor i "punyidor", sigui el que sigui el color guanyador.■

BALEARS, MOLT DE GUST

Pau Mora

N'hi ha prou amb un cop d'ull des de el cel perquè qualssevol sàpiga que el nostre arxipèlag gaudeix d'una gran varietat geogràfica, aquet fet implica que ens trobem amb unes condicions climàtiques molt diversificades que depen a cada zona dels seus accidents topogràfics propis.

Mallorca, dins aquest marc de diversificació física, és l'illa que més diferents microclimes presenta i dona lloc, d'aquesta manera, a una gran varietat de sistemes d'explotació del sol, tant sigui per aprofitament agrícola com ramader. Menorca, en canvi, és una illa que no presenta accidents topogràfics d'importància, factor que unit al vent existent a la zona fa que trobem un sol pobre i prim, més rendible si en feim ús per a la Ramaderia que per a la Agricultura. Eivissa i Formentera tenen molt poc sol útil per esser explotat, ja que són un conjunt d'illes amb una geografia molt irregular, però no per això els productes que elabora perden qualitat, sinó que en guanyen, perquè és una producció més artesanal.

Totes aquestes condicions geogràfiques tant diferents donen lloc a diferents tipus de cultius, cadascun d'ells amb les seves diferents peculiaritats que el fan més o menys productiu per uns tipus de conreu o altres.

El prototipus ideal de Pagès Mallorquí es aquella persona que poseix uns terrenys que permeten esser conrrats, i els contra per treure'n un fruit pel seu propi consum o per trerere'n un benefici després de comercialitzar-los. Perquè prototipus ideal?, per l'essència del segon punt de la definició: benefici.

N'hi ha prou amb fer un tomb pels diferents comerços o gran superfícies comercials per donar-nos que des de fa un anys ens estan invadint una inimaginable quantitat de productes de fora de les nostres Illes, i els consumidors, molt influenciats per un bombardeix inacabable de campanyes publicitàries que ens arriben de per tots els vents, caiem al parany, i ens convertim en consumidors d'aquests productes, rompent d'aquesta manera la roda que ens permet funcionar i anar endavant als diferents sectors econòmics de les Balears. Perquè el rompem?, perquè deixam de costat els productes cultivats i elaborats aquí, som els responsables (vull creure que inconscients) d'un estancament i a vegades retrocés de la nostra agricultura i ramaderia, tirant per terra l'il·lusió que tanta gent té pel que produeix cada dia fent feina de sol a sol, vessant gotes de suor i no poc esforç i maldecaps, gent que no ens és estranya, son d'aquesta terra, com nosaltres mateixos, ... aquestes coses són les que fan pareixer que de cada dia renunciem un poc més a la nostra Mallorquinitat.

Però tot aquest problema té una fàcil solució, que tant de bo posassim en pràctica tots els qui habitam aquí, **CONSUMIR PRODUCTES DE LES ILLES BALEARS**, tastau-los i veureu com vos agraden, pensau que darrera de cada espiellada podreu sentir un gust a Illes, a Mallorca, a feina i a suor, a Pagès, a gent que fa poble i tradició, a la nostra terra, ... a **MALLORQUÍ**.■

CONSERVEM LES TRADICIONS

No trobau fora de lloc que algunes persones facin entregar els regals als infants de mans del PARE NADAL (per als francesos i altra gent del Nord d'Europa PAPA NOËL)?

Ací, la tradició, ve donada pels REIS D'ORIENT i no per un personatge de les terres gèlides del Nord europeu.

Es tracta d'una altra intromissió forana en les nostres tradicions? És un altre atropell a la nostra manera de viure i ser? Ja està bé! Sempre n'hi ha que troben millor allò que arriba de lluny. Ja està bé! Sempre haver de claudicar i dir amèn a les imposicions de la moda, de la propaganda, de les idees que ens mediatitzen i que ens fiquen dins el cap amb molta molta.

Ja està bé de perdre la nostra identitat! ■

CERCADORS DE FELICITAT

Andreu Genovart Orell

N'hi ha que cerquen, quan n'és el temps, caragols o esclatassangs, però tots, absolutament tots cerquem la felicitat. La persona humana té una set insaciable de felicitat i la cerca amb delit com les rels dels arbres busquen la frescor a l'estiu.

El fet que no sempre trobem la felicitat que cerquem amb tant d'interès és perquè la majoria de vegades la volem aconseguir per camins que no són els adequats i que en conseqüència no ens porten cap a ella.

Quan una persona es droga o beu, o només pensa en el sexe i la diversió, o està obsesionada per fer diners o per adquirir fama i poder al preu que sigui, en el fons està cercant ésser més feliç. Si totes aquestes coses no li proporcionen la felicitat és perquè l'està cercant per camins equivocats.

A l'època postmoderna hem avançat moltíssim en tecnologia; els ordinadors estan fent meravelles que fins fa molt poc eren impensables; la microcirurgia està realitzant autèntics miracles. Els exemples es podrien multiplicar. Amb tot i amb això però, el ser humà no és més feliç. Posseïm més coses, dominam més situacions però no som més feliços.

Serà que ho tenim tot però ens manca la dimensió del transcendent?

Serà veritat allò que va escriure Sant Agustí fa tants d'anys, de que el nostre cor està fet per a Déu i que romandrà inquiet fins que reposi del tot en ell?

Sigui el que sigui, la qüestió de la felicitat és una de les assignatures pendents de la nostra societat actual i encara que en cap època les persones han estat del tot felices, sembla que la insatisfacció -per no dir infelicitat- és un dels factors més comuns i preocupats dels moments que vivim. ■

Foto VIDAL

Porreres

FOTOGRAFIES D'ESTUDI

REPORTATGES DE NOCES, BATEJOS, COMUNIONS

AMPLIACIONS I REPRODUCCIONS

Embat
Llibres

Glòria Fortesa-Rei

Pge. Papa Joan XXIII. 5-E • Geranis Centre
Tel. 71 33 50 Fax 72 04 44 • 07002. Palma de Mallorca

ELS MISSIONERS HI SON SEMPRE

Miquel Mulet Coll

La diada de MALLORCA MISSIONERA, que celebrarem el 14 de maig, ens recorda que els missioners hi són sempre i que necessiten la nosta ajuda. Però, alerta, que massa sovint "ajudar" s'agafa com eufemisme per demanar doblers. I els doblers no són la primera necessitat de les missions.

No hi ha missions sense missioners, homes o dones, batiats que moguts per la seva fe volen anunciar Jesucrist de la manera i acceptant les conseqüències que facin creïble l'anunci. Capellans, religiosos o seglars que ofresquin un mínim de tres anys continuats a la tasca missionera. També per a tota la vida, mitjançant un dels Instituts religiosos missioners. O sigui, que les missions necessiten persones. Sense persones poca vasa i

fan els doblers.

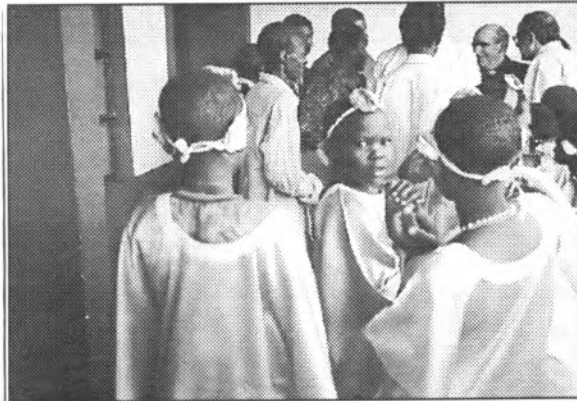
I animació missionera. Quan un diu que se'n va a missions provoca diverses reaccions: "Està malament des cap", "no sab què es fa". I si és un capellà apreciat pel poble, s'afageix: "el

de les missions.

I pregària. La més gran aportació dels creients. Llavors si, en quart lloc, l'economia hi juga el seu paper. Que els missioners dinen cada dia. I espenyen sabates. I compren llibres.

Ara que ningú digui: "jo no puc ajudar més que amb doblers". Ni sols amb pregària i doblers. La majoria, per raons d'edat, salut circumstàncies familiars, professionals, etc. no es podran oferir com a missioners. En canvi animar, o desanimar, no sols és possible, sino situació que

sovint hem d'enfrontar i resoldre d'una manera o de l'altra. Llavors sí, doblers. No per tranquil·litzar consciències. Sinó per completar el compartir. Compartim pregària, temps, curolles, simpatia, i també doblers.■

Burundi. Parroquia de Wyabitere
(23-X-94)

Bisbe no té es cap bé". També: "ets un valent", "coratge", "compta amb sa meva simpatia", "t'admir", "m'agradaria tenir es coratge i sa fe que tu tens". Uns animen. Fan animació missionera. Que també suposa informar, donar a conèixer la realitat

PUB RESQUILLS ES TRUI DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14

PORRERES

BAR PUB ES FAROLET

L'Almoina, 58 - PORRERES

L'OBJETIU 5B A LES BALEARS

Bartomeu Ferrando

Recentment, la Comissió de la CEE ha aprovat el Programa operatiu per al desenvolupament de les zones rurals de l'Objectiu 5b de les Balears (Porreres inclòs), i, amb aquest motiu, la Conselleria d'Agricultura i Pesca ha publicat un Decret que regula totes les ajudes que s'inclouen en el programa, que té una duració de 5 anys, del 1995 fins el 1999.

Per donar-vos una idea del volum d'aquestes ajudes, es calcula que pot arribar als vint-i-quatre mil milions de pessetes; és evident que no podem deixar passar aquesta oportunitat de millorar totes les nostres estructures tant agrícoles com industrials, així com crear noves empreses.

Objecte de les ajudes:

Projectes d'inversió, activitats o despeses dins les zones 5b, a activitats de caràcter productiu, no productiu i ajudes per a la formació professional i la creació d'ocupació laboral.

Objectius:

L'increment de l'activitat econòmica i d'ocupació laboral a les zones 5b, com també la conservació i la millora del medi ambient i de l'entorn.

Beneficiaris:

Empresaris individuals, societats mercantils, societats agràries de transformació, cooperatives, i qualsevol altra empresa o ens públic de caràcter local que escometi un projecte d'inversió que sigui auxiliable.

Activitats auxiliables:-
Qualsevol que fomenti les potencialitats endògenes

de la zona, és a dir, totes, prioritàriament turisme rural i agroturisme, les que utilitzin matèries primeres de la zona 5b i/o hi apliquin noves tecnologies més respectuoses amb el medi natural i l'ambient, les de caràcter artesanal, les que promocionin productes autòctons.

Inversions subvencionables:

Condicionament i urbanització dels terrenys necessaris per implantar l'activitat, les edificacions, la maquinària -estris i mobiliari-, elements de transport interns, equips informàtics i d'altres.

Per rebre les ajudes es valora la creació de llocs de treball, el desenvolupament d'una activitat ja establerta, millorar-la i incrementar-ne la producció.

Requisits del projecte:

Ser viables tècnicament, econòmicament i

financerament, no haver iniciat la inversió abans de sol·licitar l'ajuda, respectar la normativa urbanística vigent i generar o mantenir ocupació laboral.

Quantia de les ajudes:

La quantia màxima serà fins al 30 per 100 de l'import de les inversions amb uns límits. Hi ha dues maneres de cobrar les ajudes, mitjançant subvenció directa o mitjançant bonificació d'interessos.

Sol·licituds i termini de presentació dels projectes:

S'han de presentar a la Conselleria d'Agricultura amb una documentació completa del projecte, dins el primer trimestre de cadascun dels anys del període 1995-1999. Per tramitar i valorar tots els projectes s'ha creat el Consorci per a la Dinamització Econòmica del Món Rural.

Ara, tenim l'oportunitat d'entrar dins la modernització amb ajudes que poden arribar a ser importants, no podem deixar perdre aquesta oportunitat, ja que no sabem si més endavant es rebran més ajudes. Porreres, com a municipi del Pla més important, ha de presentar projectes, com més millor.■

Porreres • Tlf. 6 4 7 3 1 6

EL MÓN DEL VI

UNA LLEENDA DE MALLORCA: LA MALVASIA

Joan Oliva.

La malvasia és una varietat de raïm dolç i de gran fragància, de grans ovals i grossos, de la qual s'elabora un vi que en alguns indrets porta el mateix nom. Fou durant segles un vi molt apreciat, lico-rós, molt dolç i aromàtic, dels millors del món.

Un dels llocs famosos pel seu cultiu era Mallorca, i el més prestigiós el de Banyalbufar, el petit poble de la costa Nord que donava nom a la Baronia homònima.

Diuen les cròniques que pocs mesos després de la conquesta, el Rei Jaume I manà bastir les bodegues reials amb aquell vi, del qual es va dir

que era: "La sang pàl·lida de les vinyes que maduren a la Baronia i que guarda el gust de la pedra viva, sabor de foc i sal marina".

Arran de la mar, les vinyes de malvasia ocupaven els bancals enfilats als contraforts de la Serra de Tramontana. La parcel·lació de la Baronia i més tard l'atac de la filoxera aconseguiren acabar amb una tradició de segles. En el lloc de la malvasia es sembraren tomàtigs i el vi passà a ocupar un lloc a un racó de la memòria.

A finals dels anys 80, un dels nous propietaris de la terra volgué assaborir el que restava només als records de la gent

més major. Algunes terrasses de Banyalbufar començaren a recobrar l'antic aspecte i veren amb esperança el retorn de l'anyorada malvasia, tot i començant amb poc més de dotzena i mitja de ceps en bon estat.

Avui hi ha sembrats uns 6.000 metres quadrats, no és molt, però pot ser un bon principi. Les collites dels 90 i 91 ja estan embotellades, entre les dues no arriben a les 200 botelles; les dels 92 i 93 encara dormen en botes de roure. Es tracta, com és bo de veure, d'una elaboració familiar, però els vells del poble diuen que aquesta malvasia comença a semblar-se a la que paladajaren als anys de la seva joventut.

La malvasia, com les llegendes importants, té un secret. Les botes de roure per a envellir el vi havien estat usades abans per l'envelliment del ron de Cuba, i portades a Mallorca per aquells hermosos i desapareguts velers que comerciaven amb les Antilles.

Avui a Ca'n Picó de Banyalbufar les botes que fan de bressol a la malvasia han vingut de Cuba i han madurat el rom com antany, en un intent d'aconseguir recuperar plenament la llegenda.

Quan el dia de Sant Miquel de l'any passat vaig poder tastar-la, entre les mateixes parres, pensava que estava bevent un mite. ■

Ventajas
de Altura
para su
Nómina

Banca March

le ofrece un

servicio nómina

completo

con unas ventajas

de altura que le dejarán

satisfecho.

Un salto gigante

para ganar

más cada mes.

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

ASI DE CLARO

XAVI: "JUGAR FORA DE PORRERES NO SIGNIFICA ESSER MÉS BO"

Jaume Cerdà.

"A PORRERES PAREIX QUE LA GENT DISFRUTA DE QUE ES FUTBOL VAGI MALAMENT"

La Unió Esportiva Porreres travessa uns dels seus pitjors moments esportius dels darrers anys. Una junta gestora, poc abans de començar la temporada, feia possible que hagués futbol al poble.

Els mals resultats i la poca disponibilitat dels jugadors porrerencs, ha fet que la junta tengués que fitxar a jugadors de fora poble, i que ara conformen la majoria de la plantilla de la U.E. Porreres.

Xavier Guerrero, un dels pocs jugadors porrerencs que encara queden a l'equip, critica aquesta actitud: "Si hi ha un equip a Porreres és perquè jugui gent del poble. Si s'ha de jugar a una altra categoria més baixa, s'hi juga, i si no basten els jugadors, s'en fitxa qualcun altre a pesar que no

"NO PUC ENTENDRE QUE ELS JUGADORS PORRERENCS NO FACIN POBLE"

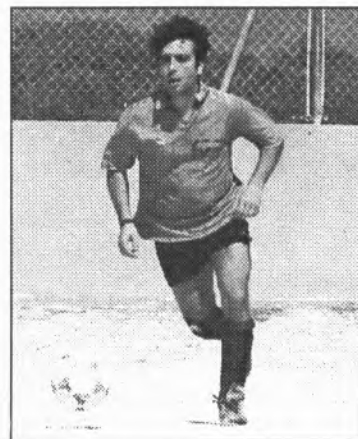
siguin de Porreres".

"Enguany s'ha hagut de cercar jugadors d'altres llocs perquè els porrerencs no els hi ha donat la gana de jugar. En canvi per jugar un partit de futbol en trobaras cinquanta, se rompran cames i perduran hores de feina per poder jugar un torneig".

"Els jugadors porrerencs que fitxen per un altre equip, per el que puguin cobrar: s'han de desplaçar, s'han d'entrenar més i han de complir. Aleshores, si vas a un altre equip i compleixes, perquè no han de venir aquí i complir igualment?. Aquest jugadors no tenen esperit de poble. Ha Porreres no hi ha vocació de jugadors de futbol".

"En aquest poble pareix que la gent disfruta de que el futbol vagi malament, i a més gent que de petit ha estat formada

en els equips inferiors del Porreres". "Malgrat els resultats actualment l'ambient que es respira a l'equip és molt bo, i si tot haguésim

estat porrerencs, ara ho hi hauria Unió Esportiva Porreres i tots estariem barrallats".

"Jugar fora de Porreres no significa esser més bo. Si jugassin tots els jugadors porrerencs espargits pels diferents equips de la comarca, es podria tenir un equip competitiu, inclús a la tercera divisió".

"M'agradaria que quedàs ben clar que jo no estic criticant als directius, sinó als jugadors. I m'estic criticant a mi mateix"

Aquesta situació es tendria que mirar personalment, cas per cas, ja que cadascun és un món diferent. L'únic que és pot fer es concienciar a la gent i tenir en compte i respectar que hi pot haver qualcú que te unes raons fortes per fer-ho. Probablement la majoria ho fa per despit i passa de jugar aquí per molestar.■

Sa Pastera

Les Nostres
CARNS
són
Úniques
Comença la
TEMPORADA
dels
ESPÀRECS i
FRESCS ii

C/ Pau Florit, n° 10
PORRERES - MALLORCA

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

BIBLIOTECA MUNICIPAL DE PORRERES

HORARI: Dilluns a divendres de 17 h. a 20 h.

Dissabtes de 10 h. a 13 h.

NOVETATS GENER 1995

39- Folklore

DURAN, D.: L'enginy de l'oci.

77- Fotografia

MORENO, P.: Estacions, vies i records a Mallorca.

849.9- Lit. catalana

CALDERA, P.: Ronda naval sota la boira.

FIGO, J.: Joan Paraula.

GINFERRER, P.: Dietari (1979-1980).

SARSANEDAS, J.: Contes (1947-1969).

VINYOLI, J.: Antologia poètica.

Compact discs

CELTAS CORTOS: Tranquilo majete.

DIRE STRAITS: On the night.

DYLAN, BOB: World gone wrong.

JOHN, ELTON: Duets.

PINK FLOYD: The division bell.

TOTO: Past to present (1977-1990).

THE TRAVELING WILBURYS: Volume one.

EL ULTIMO DE LA FILA: Astronomía razonable.

BACH, C.P.E.: Sonates.

BYRD, W.: Messenzy 3, 4, 5 Stimmen. Ave Verum Corpus.

CHERUBINI, L.: Requiem in D minor.

PURCELL, H.: Odes.

SCHUBERT: The nash ensemble.

SCHUMANN: Concierto para chelo y orquesta.

MADREDEUS: Existir.

RODRIGO LEAO & VOX ENSEMBLE: Ave mundi luminar.

VITALE, LITO: La historia reciente.

B.S.O.: Cuatro bodas y un funeral.

B.S.O.: Mucho ruido y pocas nueces.

B.S.O.: La casa de los Espíritus.

75- Pintura

BENNIASSAR, J.: Joan Bennissar. Una retrospectiva.

79- Jocs, Esports

Itineraris a peu per la Serra: Comuna de Bunyola.

Videos

Astérix el Gal.

Astérix a la Gran Bretanya.

Lucky Lucke, la balada dels Dalton.

Cinema Paradiso.

Nostradamus: sus profecías.

La destrucció de la vida (Ecologia).

Evolució i prehistòria (Antropologia).

Hàbitat: los secretos de la naturaleza: las aves.

Educació sexual, I.

Les eines.

El Titònic; Hindenburg.

Matisse.

Gregory Peck. Leyendas de Hollywood.

Seguint les passes d'Arlequí.

La fisiologia del deporte.

Historia de los grandes mundiales.

Pelé, el rey.

Michael Jordan's, playground.

NO-DO: una historia próxima.

Infantil

ABEYA E./VALRIU, C.: Per fat i fat. Contes per tornar a contar.

DISNEY: La Bella Dorment/ El Llibre de la Selva/ Na Ventafocs/ Bambi.

NICOLAU, M./ALCOVER, J.M.: Rondalles mallorquines (còmic). Nº 1-21.

**Consell Insular
de Mallorca**

Grup escolar del curs 1948-1949 de l'escola de les Monges Franciscanes de Porreres

D'ESQUERRA A DRETA. FILLA DE DARRERA: Aina Miró "Mestre Pep Petit", Magdalena Picornell "Monja de ca'n Vila", Miquela Mestres "Lluïsa", Jerònica Mas "des Rif", Catalina Riera "Carraixeta", Juanita Julià "Bisqueria", Catalina Feliu "Pedacet", Margalida Obrador "Gallura", Pilar Riera "Son Porquer", Rosa Barceló "Marreta" †, Maria Mora "Blanquita".
 TERCERA FILLA: Aina Fuster "Llaunera", Maria Mas "Cap Baixa", Francisca Vidal "filla del sargent Vidal", ?, Francesca Mora "Serola", Sor Isabel, Margalida Julià "Polida", Margalida Carbonell "Forn ca'n Bisqueria", Sor Miquela Maria, Margalida Salleras "perdiu", Margalida Barceló "Porret", Antonia ? "Peladina", Maria Mas "Cap Baixa", Francesca Llabres "Fossana".
 FILLA SEGONA: Francesca Carbonell "Forn de ca'n Bisqueria", Maria Feliu "Pedacet", Antònia Tomàs "Moli d'en Nyico", Catalina Salleras "Ginarda", Antònia Gornals "Ramia", Magdalena Sumpul "Mestre Sumpul", Maria Nicolau "Mates", Francesca Riera "Carraixeta", Antònia Veny "Diega" †, Joana Juan "des Pou Nou", Joana Nicolau "Ca'n Pau de sa Maimona", Joana Gornals "Sa Benzinera".
 FILLA PRIMERA: Maria Juan "Garina", Maria Salleras "Ca'n Biel Sabater", Catalina Servera "Perruquera Ginarda", Coloma Cerdà "Tallades", Isabel Fiol "Ca'n Sala", Francesca Casas "Betra", Catalina Sorell "Mameca", Catalina Julià "Barrala", Margalida Salleras "Covetes", Joana Aina Font "Fusa", Antònia Blanch "Son Jeroni", Francesca Blanch "Son Jeroni", Catalina Ferrer "Guriona". ■